Jak wykorzystać czeki inwestycyjne — str. 3

KURIER Wileński

WTOREK, 5 LISTOPADA 1991 R.
Nr 215 (11691)

W PARLAMENCIE REPUBLIKI

Kiedy zostaną wprowadzone lity?

W projekcie ustawy o emisji ... Republiki Litewskiej, ... ustał przedstawiony z ... parlamentarnej 31 paź... br. stwierdza się, że ... jednostką pieniężną ma ... 1/100 — cent. Pro... ego dokumentu przewidu... powołanie Czasowego Ko... Lita, który ustali datę ... do obiegu litów, termin ... z obrotu rubli, stosunek ... waluty na lity i inne wa... dotyczące reformy pieniężnej. Dyskusja na temat zasyg... projektu odbędzie ... w najbliższym czasie.

Podczas czwartkowego posie... parlamentu, trwającego ... godzin, sporo mówiono na ... które nie figurowały na ... dziennym, ale nurtują ... Litwy. A więc — to aktualia naszej codzienności: galopujące ceny, wszechobecne kolejki... Lider Ligi Wolności Litwy A. Terleckas wypowiedział się przeciwko rządowym zamiarom wyzwolenia cen, nazwał ten krok katastrofą. J. Liauczius w imieniu grupy deputowanych zaproponował, by omówić kwestię wyzwolenia cen na wspólnym posiedzeniu rządu i parlamentu.

4 listopada br. minął termin zadeklarowania obywatelstwa RL. Deputowani mówili o tym, że nie wszyscy chętni zdążyli to zrobić do wyznaczonego terminu. Świadczą o tym kolejki w starostwach. Jak zapewnił E. Jarasziunas, ta kwestia będzie omawiana w bieżącym tygodniu w ramach dyskusji nad projektem nowej redakcji ustawy o obywatelstwie.

Jadwiga BIELAWSKA

USTAWA RADY NAJWYŻSZEJ REPUBLIKI LITEWSKIEJ

NOWELIZACJI ARTYKUŁU 4 USTAWY REPUBLIKI LITEWSKIEJ „O STATUSIE DEPUTOWANEGO RADY NAJWYŻSZEJ REPUBLIKI LITEWSKIEJ"

Rada Najwyższa Republiki Litewskiej **postanawia:**

Znowelizować artykuł 4 ustawy Republiki Litewskiej „O statusie deputowanego do Rady Najwyższej Republiki Litewskiej" (Dziennik Ustaw, 1990, nr 12— ...) i zredagować go w sposób następujący:

„Artykuł 4. Kojarzenie obowiązków deputowanego z inną działalnością.

Deputowany może zajmować się inną działalnością pracowniczą za zgodą Rady Najwyższej. Organy państwowe, przedsiębiorstwa, instytucje lub organizacje Republiki Litewskiej nie mogą zatrudnić na stałe deputowanego do Rady Najwyższej bez zgody Rady Najwyższej. Bez uzyskania takiej zgody inna działalność pracownicza musi być przerwana. Takiej zgody nie potrzebują deputowani, prowadzący działalność naukową, pedagogiczną lub twórczą".

Przewodniczący Rady Najwyższej Republiki Litewskiej W. LANDSBERGIS

Wilno, 29 października 1991 r.

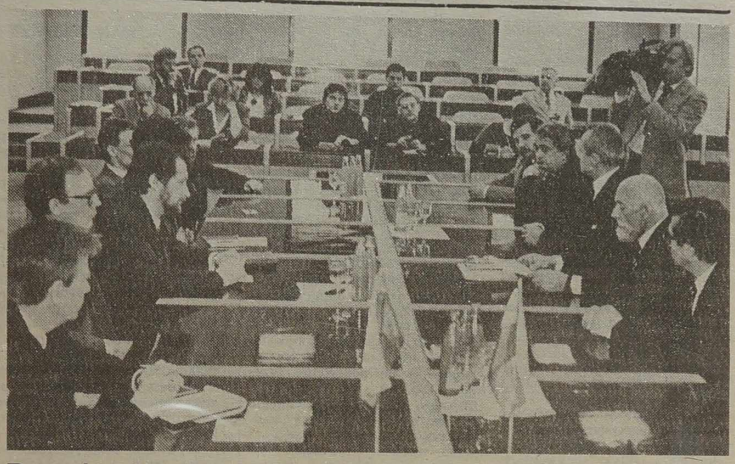

Dni Łodzi w Wilnie

Dzień pierwszy. Spotkania

Zgodnie z zapowiedzią wczoraj w Wilnie rozpoczęły się Dni Łodzi.. w gmachu Samorządu Wilna odbyło się spotkanie gości z władzami naszego miasta. Do stolicy Litwy w ramach Dni przybyli: przewodniczący Rady w Łodzi Andrzej Ostoja-Owsiany wraz z zastępcami Mieczysławem Malczykiem i Michałem Tośkiem, oraz prezydent m. Łodzi Grzegorz Palka i członek zarządu Rady Andrzej Potapczyk. W spotkaniu udział wzięła też 12 osobowa grupa posłów do Rady miasta Łodzi.

Gości powitali przewodniczący Wileńskiej Rady Samorządu Miejskiego Arunas Grumadas oraz mer naszego miasta Arunas Sztaras. Wśród gospodarzy — również zast. przewodniczącego W. Boguszys, członek prezydium Rady W. Grażulis i inni.

Goście i gospodarze wymienili zdanie co do tego, jak usprawnić stosunki między Polską i Litwą, co należy zrobić, aby Polak na Litwie jak i Litwin w Polsce czuli się dobrze. Gospodarze z satysfakcją zaznaczyli, że m. Łódź, gdzie tak wiele mieszka byłych wilnian, w tragicznych dla Litwy styczniowych dniach wystąpiło z inicjatywą podpisania porozumienia między obu miastami, co właśnie w tamtych dniach zostało w Łodzi zrobione. Padła też propozycja utworzenia w Wilnie przedstawicielstwa informacyjno-komercyjnego Łodzi, jak też podobnej placówki wileńskiej w mieście nad Łódką.

Tyle w telegraficznym skrócie z wczorajszego spotkania w Samorządzie Wilna.

Wczoraj też odbyło się otwarcie wystawy rzemjosła łódzkiego, przedstawiające szeroki asortyment towarów przemysłu lekkiego i wyrobów elektro-technicznych i innych. Szerzej o wystawie poinformujemy w następnym numerze. Podobnie jak o koncercie inauguracyjnym, który odbył się wieczorem w Teatrze Dramatycznym na Pohulance.

NA ZDJĘCIU: Spotkanie w Samorządzie Wilna.

Fot. **W. Charin**

... dala od Europy

... ubiegły czwartek w MSZ ... Litewskiej odbyła się ... prasowa, której te... było przewidywane pod... układu między Litwą i ... bezpośredniej dwustron... współpracy w dziedzinie ... kolejowego i samo... celem zabezpieczeń... pasażerów i ładun... ich efektyw... zwiększenia maksymalnych ... dla pasażerów pod... do obu krajów.

... polskiej udział wzięli ... Transportu i ... Morskiej RP W. Cho... przewodniczący dele... Biura Kontroli ... Komendy ... Granicznej R. ... dyrektor Biura Pre... Straży ... Pogranicznej KG ... Iwanowski, naczel... Dyrekcji General... Publicznych M. Rolla, ... Dyrekcji Generalnej ... Czwarło, główny spec... MSZ R. Ostaś, ... ruchu osobowego ... Litewskiej w obra... dyrektor De... Komunalnego MSZ ... zast. głównego ... W. Walickas, ... Ochrony Pogranicza ... Ochrony ... Kopylewicz.

... od oficjalnych do... chodziło o podpisanie umowy o otwarciu dodatkowych punktów granicznych między Litwą i Polską, co znacznie ułatwiłoby przejazd tak licznych na tej linii pasażerów, stworzyło dla Litwy własne (z pominięciem Białorusi) „kolejowe okno na świat".

Tymi nowymi punktami byłyby Kalwaria (po stronie litewskiej) i Szypliszki (po stronie polskiej) — dla transportu samochodowego oraz Szeszotkai—Trakiszki (przez Maskawę) — dla transportu kolejowego.

Największy problem w realizacji tych zamierzeń stanowi różnica torów kolejowych pomiędzy naszymi krajami. Tory wiodące z Europy przez Polskę do Trakiszek są wąskie. Od Trakiszek do Szeszotkai (20 km) — szerokie. Przewiduje się doprowadzenie tych wąskich torów do Szeszotkai. Wtedy system obsługi pasażerów i przewozów towarowych wyglądałby następująco: w Maskawie pasażerowie mieliby punkt kontrolny i tu przesiadaliby do stojących po przeciwnej stronie peronu wagonów ościennego państwa. W Szeszotkai zaś przeładowywanoby w ten sam sposób ładunki.

Rekonstrukcja torów, budowa przejść granicznych, zmiana pokładów nasypów, stworzenie elementarnych wygód dla pasażerów pochłonęłoby po stronie polskiej 14 mld złotych. Jak powiedział p. Kuczinskas po stronie litewskiej podobnie.

Jakie są problemy na drodze do realizacji tych zadań? Oto myśli członków obu delegacji, w porządku, w jakim były wypowiadane.

L. KUCZINSKAS. Polacy wymagają od nas pewnych ustępstw, a mianowicie, zniesienia podatku ekologicznego (30 rb.) pobieranego od Polaków przy wjeździe do Litwy, motywując to tym, że taki podatek nie istnieje po stronie polskiej. Chcą oni również zniesienia wiz obowiązujących przy wjeździe na Litwę, również dlatego, że takowych nie wymaga się od pasażerów jadących z Litwy do Polski. Zobowiązaliśmy się przedstawić te wymagania naszemu rządowi. Przejazd przez Kalwarię do Polski jest oczywiście dla nas bardzo ważny. To droga nie tylko do Polski, ale do Europy w ogóle.

W. CHODAKIEWICZ. Trasa kolejowa Suwałki—Trakiszki jest dla nas deficytowa, niepotrzebna. Polskie sieci kolejowe były w czasach imperium komunistycznego rozbudowane do granic niemożliwości. Mnóstwo tras służyło jedynie do przewozu i obsługi wojsk sowieckich. Więc też staramy się redukować niepotrzebne odgałęzienia, celem uczynienia kolei bardziej rentowną. Taką gałęzią jest kolej Suwałki—Trakiszki. Ale rozumiejąc, jak życiowo ważne jest dla Litwy połączenie z Europą Zachodnią, poszliśmy na tę inwestycję. Niestety, sądząc z możliwości obu stron — nie będzie

(Dokończenie na str. 4)

PROGRAM.

Dzień drugi (5 listopada)

O godz. 9.30 Msza św. w Ostrej Bramie.
O godz. 10.00 Składanie wieńców na Rossie.
O godz. 18.00 „Szkoła biznesu" — spotkanie w Centrum Wystawowym Litexpo z przemysłowcami Litwy.

Dzień trzeci (6 listopada)

O godz. 8 — Msza w kościele św. Ducha.

Młodzieżowe Imprezy Sportowe z udziałem sportowców Łodzi i Wilna odbędą się w sali Wileńskiej Szkoły im. W. Syrokomli. Mecz piłkarski ŁKS — Żalgiris przewidziany jest na godz. 14. (stadion Żalgiris).

Uwaga: Koncert „Wileńszczyzny" (8 listopada w Pałacu Związków Zawodowych) odbędzie się o godz. 19. Bilety do nabycia w kasie Pałacu.

Zapraszamy do miłego spędzenia czasu na imprezach polonijnych.

Inf. wł.

MUZYKA: Z WILNA, KANAŁAMI EUROWIZJI

Litwa jeszcze raz przypomniała Europie „Stabat Mater" G. Rossiniego. 3 listopada to majestatyczne dzieło muzyki kościelnej było transmitowane kanałami Eurowizji z wileńskiego kościoła św. Jana do pięciu krajów zagranicznych. Transmisję zorganizowano według wspólnego projektu TV Litwy i Norwegii oraz Litewskiej Filharmonii Narodowej. „Stabat Mater" Rossiniego wykonały orkiestra symfoniczna Litewskiej Filharmonii Narodowej, Kowieński Chór Państwowy i soliści — S. Kringlebotn, R. Stene (Norwegia), A. Martynow (Rosja), W. Prudnikow (Litwa). Dyrygował norweski dyrygent T. Mikelsen.

Przed koncertem organizatorzy transmisji przedstawili widzom króciutką obrazową uwerturę — pokazali kilka obrazków z wileńskiej Starówki, wieżę telewizyjną, krzyż ustawiony dla uczczenia pamięci ofiar 13 stycznia. Wśród zgromadzonych na koncercie w kościele św. Jana widzom programu Eurowizji przedstawiono przewodniczącego Rady Najwyższej W. Landsbergisa.

ELTA)

Czy bałtycki rynek pracy będzie wspólny?

Przed paroma dniami w Ministerstwie Opieki Społecznej Republiki Litewskiej gościli minister spraw socjalnych Republiki Estońskiej Arwo Kuddo, zastępca dyrektora generalnego Departamentu Rynku Pracy Karu Mati oraz dyrektor Departamentu Dobrobytu Ministerstwa Gospodarki Republiki Łotewskiej Wilnis Burtnieks. Głównym celem wizyty było uzgodnienie wzajemnej polityki w sferze ochrony narodowego rynku pracy, stworzenie warunków dla swobodnego ruchu obywateli umawiających się stron, ich zatrudnienia oraz opieki społecznej nad nimi, a przede wszystkim omówienie warunków utworzenia wspólnego rynku pracy. W spotkaniu z gośćmi uczestniczyli wicepremier Republiki Litewskiej A. Dobrawolskas, pierwszy zastępca ministra opieki społecznej M. Stankewiczius, kierownik działu zatrudnienia tego ministerstwa L. Perkumas, dyrektor generalny Litewskiej Giełdy Pracy M. Rastenyte. Jak zaznaczył Arwo Kuddo, w Estonii opracowuje się już pakiet ustaw — o arendzie, urlopach, wydajności pracy, gwarancjach socjalnych, wynagrodzeniu za pracę i in. W. Burtnieks powiedział, że na Łotwie niektóre ustawy są już przyjęte, inne są w toku opracowania. Goście odwiedzili również Litewską Giełdę Pracy, spotkali się z jej pracownikami.

— Jaki był cel przybycia na Litwę? — zapytałem gości.

— Chcemy znaleźć wspólną strategię i taktykę w kwestiach rynku pracy oraz innych sprawach socjalnych, utworzyć wspólny rynek pracy, bronić rynku bałtyckiego przed wpływem innych państw z orientacją na europejski rynek pracy. Mieszkańcom republik bałtyckich mamy stworzyć optymalne warunki życia — powiedział W. Burtnieks.

— Na Litwie około 5200 osób korzysta z zasiłku dla bezrobotnych, ponadto około kilkudziesięciu tysięcy zarejestrowało się na giełdach pracy jako niepracujący, ponieważ zgodnie z ustawą o zatrudnieniu mieszkańców na Litwie nie wszyscy, którzy nie posiadają i nie otrzymują pracy mają prawo z miejsca otrzymać zasiłek dla bezrobotnych. Kiedy i jakiej wielkości zapomogi dla bezrobotnych przyznaje się w Łotwie i Estonii?

— Nie mamy jeszcze ustawy o zatrudnieniu mieszkańców, dlatego też nie płacimy nikomu zasiłku z tytułu bezrobocia. Departament zatrudnienia jest oddziałem Ministerstwa Gospodarki, w miastach i rejonach są służby ds. zatrudnienia, których główną troską jest pomóc niepracującym znaleźć pracę i przekwalifikować się — powiedział W. Burtnieks.

— Od 1 kwetnia br. rejestrujemy bezrobotnych — powiedział Karu Mati. — Obecnie 700 osób korzysta z zasiłków dla bezrobotnych, co stanowi 80 proc. minimalnych poborów, i ma przekraczać minimum socjalne. Zasiłek wypłaca się pół roku. Jeśli bezrobotny pragnie przekwalifikować się, to na okres zmiany kwalifikacji wypłaca mu się stypendium w wysokości 1,5 zasiłku dla bezrobotnych. Stypendium płaci się pod warunkiem, że jest pracodawca, który przyjmie go do pracy. Zasiłek z tytułu bezrobocia przysługuje obywatelom od 16 lat do wieku emerytalnego o ile poprzednio przepracowali oni co najmniej 6 miesięcy, a służba zatrudnienia nie może zapewnić pracy według posiadanej specjalności i stanu zdrowia niezależnie od przyczyny zwolnienia z pracy. Obecnie w republice mamy blisko 20 tysięcy wolnych miejsc pracy, a więc bezrobotnych nie powinno być, aczkolwiek bardzo ważną rzeczą jest zmiana kwalifikacji. Być może, uchwalone dziś nasze wspólne środki dopomogą w przezwyciężeniu bezrobocia — uśmiechnął się Karu Mati. Porozumienie w sprawie ogólnych zasad tworzenia bałtyckiego rynku pracy zostało osiągnięte.

Aleksandras JANUSZKIS

W rządzie republiki

WILNO (ELTA). Na posiedzeniu rządu Republiki Litewskiej, które się odbyło 30 października pod przewodnictwem wicepremiera Wytautasa Pakalniszkisa, rozpatrywano interesującą wielu mieszkańców Wilna i Kowna kwestię przydzielania parcel pod budowę domów. Mer Wilna poinformował, że podania w sprawie przydziału parcel złożyło blisko 10 tys. mieszkańców stolicy. Jednakże na terytorium miasta jest bardzo niewiele miejsca na budowę nowych domów mieszkalnych. W najlepszym przypadku można byłoby załatwić tylko kilkaset podań. Wyjście byłoby jedno: otrzymać ziemię na terytoriach okolicznych rejonów i tam budować nowe dzielnice, albo rozwijać osiedla, umożliwiając również miejscowym mieszkańcom budowę tam domów. Uczestniczący w posiedzeniu kierownicy rejonów wileńskiego i trockiego w zasadzie zgodzili się z tym, jednakże należałoby pod względem prawnym uregulować kwestie i problemy wykupu ziemi, związane z rozwijaniem infrastruktury takich osiedli, a najważniejsze, żeby nie naruszyć interesów mieszkańców miasteczek i wsi. Kierownicy Kowna i rejonu kowieńskiego porozumieli się już w sprawie przydzielania pożądanej ilości parcel na terytorium rejonu. Jednakże tam również nie rozwiązano kwestii wykupu ziemi.

Dyskusja w sprawie przydzielania parcel na budownictwo indywidualne będzie kontynuowana. Kierownikom miast i rejonów zalecono poszukiwanie możliwych dla obu stron do przyjęcia rozwiązań, przedstawienie rządowi propozycji, które pozwoliłyby prędzej podjąć uchwały tak oczekiwane przez wielu ludzi.

NOTA MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH REPUBLIKI LITEWSKIEJ DO MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH ZSRR

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Litewskiej 31 października wystosowało notę do Ministerstwa Spraw Zagranicznych ZSRR, w której powiedziane jest, iż naczelnym zadaniem w procesie uregulowania stosunków między Republiką Litewską a ZSRR jest niezwłoczne wycofanie wojsk sowieckich z terytorium Republiki Litewskiej. Jednoznaczna opinia w tej kwestii wyrażona została również przez Radę Najwyższą RL w jej uchwale z 27 sierpnia, jak też oświadczeniu Rady Bałtyckiej z 5 października. W nocie stwierdza się, iż mieszkańcy Litwy niejednokrotnie domagali się przerwania okupacji państw bałtyckich i wycofania z nich sowieckich sił zbrojnych. Jeszcze w październiku 1989 r. na Litwie zgromadzono 1,5 mln podpisów pod takim żądaniem i skierowano je rządowi ZSRR oraz sekretarzowi generalnemu ONZ.

Obecność wojsk sowieckich na Litwie nie posiada żadnej podstawy prawnej i całkowicie nie toleruje tego prawo Republiki Litewskiej.

Rząd Republiki Litewskiej, głosi nota, zgodnie z wolą swych obywateli, żąda niezwłocznego wycofania wojsk i wyraża nadzieję, że przyczyni się to do stworzenia stosunków dobrego sąsiedztwa między dwoma państwami.

WYBRANO SEJM POLSKI

WARSZAWA. Nareszcie znane są już nazwiska wszystkich posłów Sejmu polskiego i senatorów Polski nowej kadencji. Jak też należało się spodziewać najwięcej mandatów w Sejmie będzie miała Unia Demokratyczna — 62. Największą bodajże porażkę poniosła jedna z najbardziej wpływowych partii — Partia Demokratyczna. Spośród trzystu kandydatów do parlamentu trafił zaledwie jeden poseł. Sojusz Lewicy Demokratycznej będzie miał 60 posłów. Nieoczekiwany był sukces Konfederacji Polski Niepodległej. Zdobyła ona 48 mandatów i wyprzedzając kandydatów utworzonego spośród otoczenia Lecha Wałęsy Porozumienia Centrum. Mocno przegrała „Solidarność", nieco tylko wyprzedzając Polską Partię Przyjaciół Piwa, która uzyskała 16 mandatów.

Spośród mniejszości narodowych tylko Niemcy zdobyli 7 mandatów. Przedstawicielom mniejszości litewskiej, słowackiej, czeskiej i ukraińskiej nie udało się przezwyciężyć bariery wyborczej. Chodzi prawdopodobnie o to, że te mniejszości narodowe żyją w wielkim rozproszeniu, a Niemcy na Śląsku skupieni są w jednym miejscu.

(ELTA)

IRAN TWORZY BROŃ ATOMOWĄ

WASZYNGTON (NTB—ELTA). Według danych wywiadu USA, Iran z pomocą Chin tworzy broń atomową.

Taki wniosek nasuwają ostatnie wypowiedzi wiceprezydenta Iranu Ataollaha Mohajerani'ego, podane przez oficjalną Irańską Agencję Nowości. Tak oto rozumuje on: ponieważ wrogowie Iranu mają broń atomową, muszą mieć ją również kraje islamskie. Iran w tym przypadku reprezentuje wszystkie kraje islamskie. Zdaniem Mohajerani'ego podczas wojny w Zatoce Perskiej USA, a po wojnie inspektorzy ONZ, nielegalnie zniszczyli urządzenia atomowe Iraku. A opinia Mohajerani'ego wyraza oficjalne stanowisko Iraku, ponieważ prezydent Rafsanjani często zleca mu składanie oficjalnych oświadczeń w kwestiach polityki zagranicznej.

Wywiad USA twierdzi, że prace Iranu w zakresie fizyki jądrowej osiągnęły taki poziom, jaki nie byłby potrzebny Iranowi, gdyby nie zamierzał on produkować broni atomowej. Iran neguje takie oskarżenia twierdząc, że reaktory są mu potrzebne do celów pokojowych. Nie jest łatwo udowodnić, kto ma rację, ponieważ znaczną część urządzeń można wykorzystać zarówno do celów pokojowych, jak i wojennych.

Iran usiłował też nabyć wyposażenie fizyki nuklearnej w Brazylii, jak na razie jednak bez powodzenia. Chińczycy natomiast w 1990 r. sprzedali Iranowi nieduży reaktor jądrowy, który został zmontowany w Środkowym Iranie w mieście Isfahan. Ponadto Chińczycy opłacili irańskich specjalistów i skierowali grupę swych naukowców do Iranu. Ostatnio współpraca ta poszła jeszcze dalej: Iran za wiele milionów dolarów zakupił w Chinach sprzęt do produkcji wzbogaconego uranu, bardzo podobnego do tego, który inspektorzy ONZ niedawno wykryli w irackich ośrodkach tworzenia bomby atomowej. Specjaliści twierdzą, że mając taki sprzęt, bombę atomową można wyprodukować własnymi siłami, bez większej pomocy z zagranicy.

Chiny, które wraz z innymi krajami podpisały układ o nieproliferacji broni jądrowej, twierdzą, że ściśle przestrzegają wymogów tego układu. Nie zaprzeczają jednak, że na przestrzeni trwającej osiem lat wojny irańsko - irackiej obu walczącym stronom sprzedały one bardzo dużo broni konwencjonalnej i amunicji.

POWSTAJE SUPERKOMPUTER

Korporacje „myślących maszyn" (Thinking machines) w Cambridge stworzyły superkomputer CM-5, który potrafi wykonać trylion działań w ciągu sekundy ,tj. 60—100 razy szybciej w porównaniu z obecnymi komputerami.

Zgodnie z najnowszą terminologią 1 mld działań na sekundę w USA zwany jest gigaflopsem. CM-5 obecnie wypróbowano do 40 gigaflopsów, a pod koniec roku osiągnie się 100 gigaflopsów.

Taki komputer potrafi zmodelować zmiany meteorologiczne, pomoże w sporządzeniu wizerunku graficznego nerwów człowieka, zaprojektowaniu hipersonicznych potoków gazu, 25-krotnie przekraczających szybkość dźwięku.

„GALILEUSZ" SFOTOGRAFOWAŁ ASTEROID GASPRA

Statek kosmiczny USA „Galileusz" nieoczekiwanie zbliżył się na odległość 1600 km do asteroidu Gaspra i 151 razy sfotografował jego powierzchnię. Jest to pierwszy przypadek, gdy statek kosmiczny zbliżył się do asteroidów o średnicy 12,3 km i szybkości lotu — 28 tysięcy km/godz.

Zdjęcia zostały zrobione, gdy „Galileusz" oddalił się o 400 mln kilometrów od Ziemi i możliwe było jedynie nadawanie sygnałów radiowych. Dotarły one do Ziemi po 23 minutach. Zdjęcia z pomocą sygnałów obrazowych będzie można przeka[...] w grudniu 1992 r. [...] leusz" zbliży się do [...]

„Galileusz" ma [...] piter w grudniu 1995 [...] konując w ciągu swej [...] niej podróży 4 mld k[...]

Rozmaitości

✱ Jeżeli nie jest wam obojętne zdrowie waszych dzieci — to zredukujcie czas, jaki spędzają przed telewizorami. Takiej rady udziela Amerykańska Akademia Pediatrii.

Jak ustalili autorzy badania, w ciągu tygodnia dziecko amerykańskie traci na oglądanie programów telewizyjnych średnio 23 godziny. Najmłodsi telewidzowie — w wieku od 2 do 5 lat — oglądają telewizor najwięcej — do 25 godzin na tydzień.

Pediatrzy zalecają, aby rodzice pozwalali spędzać dzieciom przed telewizorami tylko 1—2 godziny dziennie.

✱ Listonosz? Urzędnik bankowy? Sprzedawca? Zestaw właśnie tych specjalności powinna posiadać osoba, pretendująca do stanowiska urzędnika pocztowego na prowincji fińskiej.

Zmiana wymagań wobec pracowników związana jest z tym, że blisko tysiąc urzędów pocztowych, działających obecnie w Finlandii, zostanie zamkniętych w ciągu najbliższych dwóch lat zgodnie z planem reorganizacji służby pocztowo-telegraficznej kraju. Mimo sprawności pracy poczty jej utrzymanie w obecnych warunkach stało się nierentowne, zwłaszcza na prowincji.

Wiejscy listonosze, stanowiący prawie dwie trzecie spośród 7.500 doręczycieli kraju, przesiądą z rowerów na samochody. Prócz swych bezpośrednich obowiązków, pracownicy poczty będą musieli na prośbę klientów wykonywać operacje bankowe, realizować rozliczenia płatnościowe i nawet dostarczać do domu artykuły żywnościowe.

✱ Najbardziej gadatliwym numerem gazety na świecie jest niedzielne wydanie „New York Times" z 7 kwietnia 1963 r. Numer ten ogółem zawiera 702 strony i waży niemal 3 kilogramy.

✱ Na dwa lata więzienia został skazany Senegalczyk Achmed Bakajoko „jedynie za to, że pomylił chusteczkę do nosa z pistoletem". Pewnego razu Bakajoko szedł bulwa[...] rze i przypadkowo [...] biony przez kogoś [...] turalnie, wsunął go [...] kieszeni spodni. Jak [...] był upalny dzień i [...] wstąpił do lokalu, aby [...] żwić. Jak oświadczył [...] właściciel baru, przyj[...] zu wyciągnął pistolet [...] nim zażądał „kasy" [...] będąc człowiekiem [...] właściciel niespodzie[...] sem obalił napastnika [...] policję.

Inaczej zupełnie w[...] epizod sam Bakajoko [...] wiście, chciałem wyp[...] czkę czegoś orzeźwiają[...] wiedział on. Pot lał się [...] ciurkiem, więc podob[...] kasy postanowiłem [...] twarz chusteczką do [...] stety, w kieszeni do [...] pistolet, który trzeba [...] ciągnąć, aby nasię[...] stać chusteczkę.

Sąd nie uwierzył [...] danki zatrzasnęły się [...] napastnika.

Według doniesie[...]

Zbigniew MAR[...]

ZE ŚWIATA

NOWINY · WIADOMOŚCI

WOJSKOWI ST[...] WARUNK[...]

TASS poinformow[...] stawiciele zebrali [...] nostek wojskowych [...] łów produkcyjnych [...] biorstw Ministerstw[...] znajdujących się na [...] Litwy, Łotwy i Estonii [...] się w Kaliningradzie [...] nymi ludowymi ZSRR [...] Komunikat głosi, iż [...] że jednostki sił zbr[...] nie wycofają się [...] Nadbałtyki, zanim [...] miejscach stacjonow[...] staną stworzone [...] runki socjalne i byto[...] zwie do prezydentów [...] Rosji, liderów [...] państw bałtyckich [...] jest, że jednostki [...] kiej, wojsk lądowych [...] pogranicza, jednostki [...] przeciwlotniczej mają [...] cofane dopiero po [...] ciu tych problemów [...] przyjęciu ustawy o [...] syjskojęzycznych [...] krajów bałtyckich. Uczest[...] brania wybrali radę [...] ną, która ma reprezen[...] teresy wojskowych po[...] szłych rozmów w tej [...]

Z ESTONII WYCOFA SI[...] JEDNOSTK[...] DESANTOW[...]

Powołując się na ga[...] snaja Zwiezda" TASS [...] mował. że 3 listopada [...] na się wycofywanie [...] zku Sowieckiego z Es[...] sta Vyru i Viljandi [...] jednostki desantowe.

Informacja głosi, [...] rozformowania i wy[...] lionu stacjonującego [...] Vyru rozstrzygnął w c[...] go tu pobytu szef m[...] ckiego Okręgu Wojsk[...] nerał - lejtnant Bobr[...] ła praca odbywa się [...] planem" — powiedział [...] dentowi gazety.

Rząd Estonii, jak [...] oświadczenia jej [...] sowego Czernowa, [...] ciągu 1992 r. wojsk[...] w zasadzie zostały w[...]

149

„Kupię, sprzedam czeki inwestycyjne"

Vademecum prywatyzacji

Szanowny Czytelnik pan Henryk Astraszewski z rejonu trockiego zwrócił się do nas z prośbą, aby mu pomóc zrozumieć, w jaki sposób szeregowy obywatel Litwy może nabyć w toku prywatyzacji poważniejszy obiekt. Wszak jednorazowych wypłat państwowych nie wystarczy, a całej gotówki, jaką pan Henryk uciułał, nie może wykorzystać — obowiązują kwoty pieniężne równe ilości posiadanych czeków inwestycyjnych.

W istocie, tak jest. Otrzymaliśmy po kilka tysięcy rb. jednorazowych wypłat inwestycyjnych i ich nam brakuje do nabycia w aukcjach poważniejszych obiektów, tym bardziej, że ceny wstępne na niektóre sięgają milionów rb., a w toku aukcji wzrastają nawet kilkakrotnie. A jednak kupuje się i sprzedaje.

Zwróciliśmy się więc do Wydziału prywatyzacji Ministerstwa Gospodarki Republiki Litewskiej, bo właśnie tu wiodą swe rodowody wszelkie dokumenty dotyczące przekształceń własnościowych w naszym kraju. Skierowano mnie... do ustawy Republiki Litewskiej „O wstępnej prywatyzacji mienia państwowego", radząc ją dokładnie przestudiować.

Cóż, przestudiowałem pobieżnie. Zamieszczaliśmy jej tekst na naszych łamach w dniach 9–11 kwietnia br. W artykule 12, określającym warunki i tryb przydzielenia państwowych jednorazowych wypłat i docelowych kompensat rolnych w trzecim akapicie czytamy: „Osoba, której przydzielono państwową jednorazową wypłatę lub inną kompensatę docelową, może ją przekazać wyłącznie swemu małżonkowi, rodzicom, dzieciom, braciom i siostrom, zapisując środki na rachunek inwestycyjny osoby, której przekazuje się wypłatę lub kompensatę...".

A więc, już w ten sposób można znacznie zwiększyć możliwości uczestnictwa w aukcji na wykup wybranego obiektu.

Natomiast punkt 2 z artykułu 16 tej ustawy głosi: „Uczestnikami tej aukcji mogą być również zawczasu zarejestrowane w ustalonym trybie i wypłacalne osoby fizyczne lub ich grupy mające notarialnie potwierdzoną umowę o założeniu grupy. W umowie sporządzonej przez grupę osób fizycznych powinno być wskazane:

1) nazwiska, imiona i adresy członków grupy;

2) wysokość (udział) przewidzianych wkładów członków grupy, inne zobowiązania i prawa;

3) przedstawiciel grupy i jego pełnomocnictwa do udziału w aukcji.

4) warunki i tryb wykorzystania majątku nabytego na aukcji;

Majątek nabyty przez grupę osób fizycznych na prawach wspólnej udziałowej własności należy do osób, które sporządziły umowę. Powinności członków grupy są proporcjonalne do ich wkładów w ramach umowy.

Właśnie te artykuły ustawy pozwalają gromadzić kapitał osób fizycznych — nie tylko rodzeństwa. Jak nam wyjaśniono w dziale prywatyzacji urzędu rządu Republiki Litewskiej, rejestracja grup osób fizycznych celem udziału w prywatyzacji może być dokonana, jeżeli spełnia kilka warunków.

A więc, rejestruje się, jeżeli przedstawiły one notarialnie zatwierdzoną umowę o stworzeniu grupy osób fizycznych celem wzięcia udziału w przetargach, gdzie zgodnie z ustawą o aukcjach (artykuł 7) powinien być wskazany wkład każdego członka grupy (konkretna suma albo konkretna część). Taka umowa liczy się notarialnie wykonana, jeżeli ją zatwierdził notariusz państwowy albo urząd, przedsiębiorstwo lub organizacja państwowa, a także inni subiekci Litewskiej Republiki, wymienieni w ustawie o notariacie państwowym i zarejestrowani w odpowiednim trybie. Rejestrując grupę osób fizycznych służba prywatyzacji 1 egzemplarz umowy ma obowiązek pozostawić u siebie, jeżeli zostaną zatwierdzone wyniki aukcji, zgodnie z nim wydaje się zaświadczenie o prawie do własności na nabyty obiekt.

W zaświadczeniu o prawie do własności na nabyty obiekt koniecznie ma być wskazana konkretna część własności każdego członka grupy osób fizycznych. Część własności członków grupy w zaświadczeniu powinna odpowiadać wielkości wskazanej w umowie, czyli nie mogą one być ni zmniejszane, ni zwiększane. Nie mogą być też brane pod uwagę przy wydaniu zaświadczenia, wcześniejsze zobowiązania członków grupy osób fizycznych o przekazaniu (darowaniu, sprzedaniu) swej części innym członkom grupy. Swoją część członek grupy może przekazać innym dopiero po tym, kiedy ta zostanie wpisana w wydanym zaświadczeniu o prawie do własności w trybie określonym w ustawach Republiki Litewskiej (6 załącznik przepisów prywatyzowania mienia państwowego).

Zatem, panie Astraszewski, chcąc wyglądać solidnym kupcem na aukcji, trzeba zgromadzić poprzez utworzenie grupy osób fizycznych wypłaty jednorazowe swych bliskich, przyjaciół, znajomych itd., notarialnie zatwierdzić ten akt, i udać się do służby prywatyzacji. Po wybraniu pożądanego obiektu, nie później niż na 7 dni przed początkiem aukcji (terminy podaje się w specjalnych wydawanych biuletynach) zarejestrować się w służbie organizującej aukcje, wpłacić na konto wskazane przez tę służbę wadium w wysokości 5 proc. początkowej ceny zgłoszonego do nabycia prywatyzowanego obiektu, jak też uiścić opłatę rejestracyjną w wysokości 50 rb. No i powodzenia w przetargu...

Jeżeli się udało kupić, bo rywale mieli mniej wypchany portfel, to w ciągu 5 dni po aukcji nabywca powinien wpłacić różnicę między ustaloną na aukcji ceną (jej obowiązkową część, jeżeli obiekt nabywany jest na raty) i wadium.. Jeżeli nabywca nie rozlicza się w ustalonym terminie, to aukcję uważa się za nie odbytą, a wadium nabywcy nie ulega zwrotowi.

Nawiasem mówiąc, według przepisów ustalonych przez Ministerstwo Finansów RL osoba fizyczna może nabyć sprzedawany na aukcji prywatyzowany obiekt na spłaty, w tym przypadku nabywca powinien spłacić co najmniej 60 proc. ceny obiektu w ciągu 5 dni wliczając jednorazowe państwowe wypłaty i inne kompensaty docelowe. Tylko Centralna Komisja Prywatyzacji ma prawo zmienić ten procent.

Natomiast, jeżeli uczestnicy aukcji nie nabyli prywatyzowanego obiektu, to w ciągu 7 dni od dnia aukcji muszą być zwrócone ich wadia. Opłata rejestracyjna nie podlega zwrotowi...

Sądzę, że nie zdradzimy tajemnicy, jeżeli powiemy, że pojawił się nielegalny handel czekami inwestycyjnymi. Szereg osób posiada sporo gotówki, ale każda nie może zainwestować więcej niż 20 tys. rubli (tak określają kwoty pieniężne) i tyleż czekami. Zatem „inicjatywni" ludzie szukają wolnych czeków i je kupują, fikcyjnie zakładając tzw. grupy osób fizycznych do udziału w akcjach. W Wilnie za czeki dają 4-krotnie, w Kownie 5-krotnie większe sumy, niż są zapisane w samych czekach...

W zasadzie są to transakcje nieprawne. Ale jak odróżnić fikcyjną grupę od normalnej? Jak dopilnować wszystkich liter prawa? Jedyny sposób, jeżeli jeden z członków grupy sam o tym powie. A powie nie dziś, być może i nie jutro... Powie wówczas, kiedy zobaczy, że obiekt kupiony za jego czeki i którego współwłaścicielem jest (bo nazwisko jego figuruje w dokumencie o własności) przynosi ogromne zyski prawdziwemu nabywcy jego czeku. Może się wtedy poczuć pokrzywdzony i zacząć się skarżyć, sądzić o podział zysku...

Słowem, ryzyko jest obustronne i nabywcy, i sprzedawcy czeku. Ale jak mówi się, tchórz w karty nie gra, więc gazety aż pstrzą od ogłoszeń: kupię, sprzedam czeki inwestycyjne...

Zygmunt WIRPSZA

Praca ozdobą gospodarstwa

Petras i Powilas Poszlunasowie z rejonu święciańskiego zaznali smaku gospodarowania, gdy zes... się w spółdzielniach rolniczych. Wtedy po raz pierwszy im obrodziły ziemniaki — 200 ctn. z hektara. Teraz ... gospodarzami doświadczonymi, ... roku zebrali już trzeci plon z ... 64 ha. Braciom powodzi się nieźle. Jeden jest inżynierem techniki rolniczej, drugi — agrotechnikiem - leśnikiem. ... przestrzegają takiej zasady: w ... lat trzeba dużą część ... inwestować do doskonalenia działalności gospodarczej. ... zarobione w ciągu lat ... gospodarowania zużyto na zakup sprzętu rolniczego, wznoszenie budynków. Czynili to konsekwentnie: nabyli 2 samochody Kamaz, kombajny ziemniaczane i zbożowe, traktor i drobny sprzęt rolniczy. W rozwój gospodarstwa zainwestowali prawie pół miliona rubli. ... się już fermę na 100 sztuk bydła. Pracują zatrudnieni ...

... trosk przysparza gospodarzom zachowanie plonów, ... najwyższych standardów. W roku ubiegłym z tej ... utracili około 60 tys. ...

... i księgowość gospodarstwa prowadzi Genowaite ... — żona Petrasa. Tegoroczne wskaźniki ekonomiczne gospodarstwa są następujące: ... 156 ton ziarna, plon ... 39 ctn z hektara, ... 189 ton ziemniaków, czyli po 231 kwintali z hektara. Pracować trzeba było — po 9—10 godzin codziennie. A w czasie zbioru plonów od wczesnego rana do zmroku. W wolnych dniach rodzina wypoczywa, zajmuje się rybołówstwem, podróżuje.

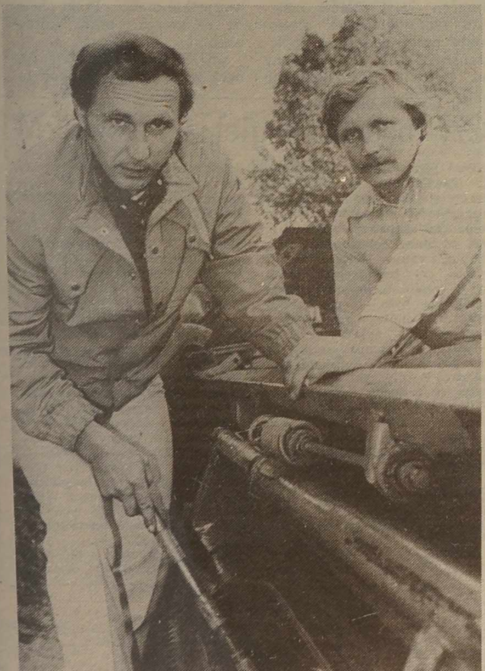

NA ZDJĘCIU: Powilas i Petras Poszlunasowie sami remontują sprzęt techniczny.

Fot. W. Gulewicz (ELTA)

W Prokuraturze Generalnej

Prokuratura Generalna oświadcza, że publikowane ostatnio w środkach masowego przekazu ogłoszenia o sprzedaży jednorazowych wypłat są bezprawne. Takie transakcje sprzeczne są z ustawą Republiki Litewskiej o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego.

W myśl punktu 3 artykułu 12 tej ustawy osoba, której przyznano państwową jednorazową wypłatę czy inną kompensatę docelową, **może ją przekazać tylko współmałżonkowi, rodzicom, dzieciom, braciom i siostrom,** wpisując środki na konto inwestycyjne osoby, której przekazuje się wypłatę czy kompensatę. Ustawa zabrania sprzedawania lub przekazywania w inny sposób państwowej jednorazowej wypłaty innym osobom. Dlatego umowy czy inne transakcje sporządzone z naruszeniem ustawy są nieważne, a sprzedane lub przekazane w inny sposób jednorazowe wypłaty w trybie ustalonym w artykule 48 Kodeksu Cywilnego Republiki Litewskiej **mogą być ściągnięte z osób winnych na rzecz skarbu państwa.**

Ponadto, w myśl punktu 5 artykułu 215 Kodeksu o administracyjnych naruszeniach prawa Republiki Litewskiej, osoby, które sprzedały lub w inny sposób przekazały na własność innej osoby, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ustawie, państwowe jednorazowe wypłaty, akcje i obligacje imienne, **karane są w trybie administracyjnym — grzywną od tysiąca do pięciu tysięcy rubli.**

Środki masowego przekazu, publikując nieprawne ogłoszenia obywateli w sprawie sprzedaży jednorazowych wypłat, faktycznie pomagają naruszycielom ustaw i wprowadzają społeczeństwo w błąd.

Według przeświadczenia Prokuratury Generalnej Republiki Litewskiej, środki masowego przekazu nie powinny publikować ogłoszeń o takiej treści.

Prokuratorzy naczelni miast, rejonów wspólnie ze służbami gospodarczymi policji, odpowiednimi urzędnikami Departamentu Kontroli Państwowej i organów finansowych zostali zobowiązani do sprawdzania, jak wykonywane są wymagania ustawy o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego i uchwały rządu w sprawie trybu organizowania aukcji państwowych jednorazowych i innych kompensat.

Kestutis WANGNERIS

(„Lietuwos Aidas" z 26 października)

Z dala od Europy

(Dokończenie ze str. 1)

to linia europejska, tylko podmiejska. Pociągi na trasie Szesztokai—Trakiszki będą mogły w najlepszym wypadku posuwać się z szybkością 40—50 km na godz.

R. GRABOWSKI. Polska delegacja przedstawiła propozycje, aby przejścia graniczne były obsługiwane na poziomie europejskim, aby organa kontrolne i Litwy, i Polski pracowały zblokowane, jednocześnie, co znacznie by skróciło czas przestojów na granicy. Odprawa paszportowa i celna powinna trwać jak wszędzie w Europie 4—5 minut, a nie 2—3 godziny, jak się dzieje teraz. Propozycja została przyjęta przez Litwę przychylnie i strona polska przedstawiła projekt rządowej umowy, który by regulował te sprawy.

Ruch na przejściu granicznym w Lazdijai w trzecim kwartale br. wzrósł stokrotnie w porównaniu z trzecim kwartałem ub.r. Trzeba z tym coś robić. Pierwszym krokiem powinna być likwidacja tak licznych posterunków. Powinien on być jeden. Należy zmienić cały system, przyśpieszyć czynności związane z załatwianiem formalności, wyeliminować zbędne oczekiwania. W najbliższym czasie spodziewany jest przyjazd pana Czesnulewicziusa do Warszawy. Miejmy nadzieję, że rozwiążemy wszystkie te problemy.

L. CZESNULEWICZIUS. Nie wszędzie w Europie są europejskie porządki na granicy. Można by tu wymienić w charakterze przykładu granicę polsko-czeską. Sytuacja służb pogranicza na Litwie jest o tyle trudna, że obarcza się je nie należącymi do nich obowiązkami: wymaga się naprawy dróg, sprzątania terenu, kontroli ekologicznej itp. Powinien tym zajmować się samorząd rejonu.

R. GRABOWSKI. Nie mamy problemów ani na granicach zachodnich, ani na południowych. Tam się czeka na przejazd najwyżej 15 minut. Tymczasem na wschodniej granicy, szczególnie w Medyce i Ogrodnikach (Lazdijai), czas przesuwania się kolejki wynosi niekiedy 7 dni! Nie sprzyja to pozytywnemu odbiorowi państwa, do którego się wjeżdża. Rozumiemy, że jest sporo przyczyn uwarunkowujących taką sytuację: przede wszystkim dziedzictwo mentalności ludzkiej, niewłaściwe warunki terenowe, zjawisko masowych wyjazdów do RP. Ale to są potrzeby społeczne, musimy temu sprostać. Jeżeli ktoś chce rozwijać współpracę handlową, lub każdą inną — granica nie powinna w tym przeszkadzać. Rozwiązanie musi nastąpić na poziomie rządowym i dlatego tu jesteśmy.

L. CZESNULEWICZIUS. Nasza sytuacja materialna znacznie się różni od sytuacji w Polsce lub każdym innym kraju zachodnim. Jeżeli każdy inny naród zainteresowany jest w wywozie towarów za granicę, to Litwa — odwrotnie, musi strzec tych okruchów, które posiada. Dlatego sprawdzamy każdego pasażera, który wyjeżdża z Litwy.

W. WALICKAS. Styl pracy urzędników zależy od jej zakresu. Dziś na granicy w Lazdijai nie było w ogóle kolejki. A to dlatego, że w okresie przebudowy szosy i uprzątnięcia terenu, prawo przejazdu przez granicę mają tylko obywatele Polski i Litwy. Ostatnio zezwoliliśmy jeszcze na przejazd łotewskim tranzytom. Nie trzeba zapominać i o tym, że 80 proc. przewozów — to tranzyt, którego ładunku się nie sprawdza.

R. GRABOWSKI. Jeżeli przyjąć, że każdy obywatel jest przestępcą — to każdego trzeba sprawdzać. Jeszcze parę lat temu robiliśmy jak wy — sprawdzaliśmy każdego. Potem — co dziesiątego. Teraz — wybiórczo. Jeszcze parę lat temu notowaliśmy 45 mln wykroczeń na granicy, dziś 100 mln. Zmniejszyliśmy przy tym personel obsługujący o 40 proc. Taki jest efekt przeobrażeń w systemie pracy i myśleniu. Chodzi o to, że przy sprawdzaniu wszystkich pasażerów personel tak się męczy, że nie jest zdolny do logicznego myślenia, z czego korzystają przemytnicy. Teraz ma on czas na psychologiczne obserwacje podróżnych, po prostu przyglądanie się im. To daje o wiele większy efekt.

* * *

Tego rodzaju dyskusję prowadzono na konferencji prasowej. O słuszności słów tego lub innego mówcy niech sądzą sami czytelnicy. Po dyskusji został podpisany protokół.

Barbara ZNAJDZIŁOWSKA

AKTUALNOŚCI

OCENA DLA NAUKOWCA LITEWSKIEGO

W Krakowie odbył się czwarty Międzynarodowy Kongres Stowarzyszenia Inżynierów. Do tej organizacji należy wielu znanych naukowców świata. Miło odnotować, iż ostatnio ich grono zwiększyło się o przedstawiciela naszej republiki. Członkiem rzeczywistym stowarzyszenia został rektor Wileńskiego Uniwersytetu Technicznego profesor Edmundas Zawadskis. Uznanie dla rektora — to jednocześnie uznanie zasług wyżej wymienionej uczelni wileńskiej, która została 16 członkiem rzeczywistym tego stowarzyszenia.

CZYTANIA MENDOGOWE

Rozpoczynając od roku przyszłego, co roku w maju w Zamku Nowogródzkim będzie przeprowadzana szeroko zakrojona impreza literacka — Czytania Mendogowe. Wezmą w nich udział literaci, historycy zarówno Litwy, jak też Białorusi. Przygotuje się specjalne programy artystyczne. Natomiast w roku 1993, kiedy będzie się obchodzić 640 rocznica chrztu Mendoga, w Nowogródku zaplanowano odsłonięcie pomnika tego księcia litewskiego.

OFIAROM TERRORU

Rzeźbiarz Maksymilian Biskupski opracował interesujący projekt pomnika, który upamiętni 53 rocznicę agresji sowieckiej wobec Polski. Na zestawie towarowego wagonu krzyże — katolickie, prawosławne oraz żydowskie i musulmańskie pomniki — oto nowy pomnik ku pamięci ofiar terroru, który zostanie ustawiony w roku przyszłym w Warszawie.

EKSPOZYCJA LAUREATÓW

Po raz pierwszy tego rodzaju pokaz został zorganizowany w 1983 roku w Palandze. Wtedy to swe prace przedstawili twórcy ludowi — laureaci nagrody Ministerstwa Kultury republiki, która po raz pierwszy została przyznana w 1976 r. Od tego czasu 61 twórców ludowych zdobyło tę nagrodę, noszącą obecnie imię zasłużonego działacza sztuki Pauliusa Galaune. Obecnie w Pałacu Wystaw Artystycznych został otwarty kolejny pokaz prac twórców ludowych — laureatów nagrody P. Galaune. Można tu obejrzeć tkane stroje ludowe Moniki Krukeliene, ceramikę Jadwigi i Jonasa Werkelisów, malarstwo Moniki Bicziuniene, wycinanki Nijole Jureniene i inne oryginalne wyroby.

MUZEUM ETNOGRAFICZNE

W Raduniu (Białoruś) zostanie założone muzeum etnograficzne, gdzie spore miejsce zajmą materiały o życiu i działalności takich znanych ludzi, jak Ludwik Narbutt, Karol Podczaszyński, Stanisław Jundziłł. Gmach już został wybrany, trzeba przeprowadzić tylko prace remontowe.

Inf. wł.

POLONIA

Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród.

KWARTALNIK INFORMACYJNO KULTURALNY

XIII rok Nr 1 – 1991

Nasi rodacy w Szwecji

W Kraju Trzech Koron

Rozmowa z Józefem WASILEWSKIM, redaktorem naczelnym czasopisma „Polonia"

„KURIER WILEŃSKI": Ilu naszych rodaków mieszka w Szwecji?

J. WASILEWSKI: Około 30 tysięcy.

„KURIER WILEŃSKI": „Polonia" jest ich pismem...

J. WASILEWSKI: Jest organem prasowym Zrzeszenia Organizacji Polonijnych w Szwecji. Do zrzeszenia należy 14 organizacji w różnych zakątkach tego kraju. Powstało ono na życzenie władz szwedzkich i przez władze jest finansowane. Chcę podkreślić, że zrzeszenie nie jest władzą nadrzędną nad tymi organizacjami.

„KURIER WILEŃSKI": Szwecja jest uważana przez obywateli Europy Środkowej i Wschodniej za raj dla obywateli. A jak się tam mieszka Polakom?

J. WASILEWSKI: Dobrze. Polska grupa etniczna w Szwecji jest uważana za najlepiej wykształconą. Wielu rodaków pracuje na wysokich stanowiskach. Jeszcze za Olofa Palmego polityka była kształtowana tak, że jeżeli przyjeżdżał do Szwecji człowiek posiadający wykształcenie, to uważano, iż mamy go za darmo i należy go wykorzystać według specjalności, a nie tak, żeby zmuszony był zmywać talerze. Polacy w Szwecji mają bardzo dobrą opinię. Na przykład Jerzy Ejnhorn jest szefem instytutu radiologicznego, szanowany przez lekarzy i społeczeństwo. Inni nasi rodacy też zajmują eksponowane stanowiska.

„KURIER WILEŃSKI": Jakie zawody są najpopularniejsze wśród rodaków?

J. WASILEWSKI: Pracują we wszystkich zawodach, nawet w urzędach. Ja również przez 20 lat byłem urzędnikiem państwowym. Prezes naszego zrzeszenia Ryszard Olejnik jest dyrektorem przedsiębiorstwa komunalnego.

„KURIER WILEŃSKI": Wracając do kwartalnika „Polonia". Ma on 2 tysiące nakładu i jest dostarczany dla członków zrzeszenia bezpłatnie. Jako redaktor, skąd bierze pan pieniądze na jego wydawanie?

J. WASILEWSKI: Jeżeli organizacja ma co najmniej 1000 członków, państwo udziela mu dotacji rocznej w wysokości 268 tysięcy koron.

„KURIER WILEŃSKI": Słyszałem, że dzieci polskie w szkole szwedzkiej mogą się uczyć języka ojczystego.

J. WASILEWSKI: Władze mają obowiązek zapewnić nauczycieli, ale brakuje ich; często brak również dobrych podręczników. Dziecko ma prawo do nauki języka ojczystego. Za język ojczysty uważa się ten, w którym rozmawia się w domu. W małżeństwach mieszanych najczęściej rozmawia się po szwedzku. Jeżeli, na przykład, ojciec jest Szwedem, a matka Polką, to dziecku mogą nawet nie przyznać prawa do nauki w szkole języka polskiego. Inna sprawa, gdyby wszystkie matki - Polki chciały ze swych praw skorzystać...

„KURIER WILEŃSKI": Nawet w Szwecji są ponoć towarzystwa miłośn[ików Wilna] i Lwowa.

J. WASILEWSKI: [...] lokalne organizacje [w Göte]borgu i Sztokholmie [...] dopiero zaczynają [...]rzyć.

„KURIER WIL[EŃSKI": Podsu]mując zapytam, [...] się polskojęzyczn[...] rodacy w Szwecji!

J. WASILEWSKI: [...] istnieją dwa pisma [...] [„Polo]nia" i „Słowo Kong[resu...]" dotowane przez [...] szwedzkie. Drugie [...] organem organizacji [...]nej, Kongresu Pol[...] Szwecji, które powst[ało] [pod]czas stanu wojennego [...]sce, a który to kong[...]sza przeważnie soli[dar]wców. Nawiasem [...] pierwsza fala Pola[ków] migrantów to ci, któ[rzy] byli do Szwecji po [...] obozów robót przym[usowych] w Niemczech. Pot[em] niewysoka fala tr[...] ców politycznych. [...] fala naszych rodakó[w] była — jak powie[...] podczas stanu woje[nnego] są członkowie „Soli[darności"] którym wówczas p[...] wyjechać z kraju. [...] odsetek Polaków w [...] — to mieszane m[...] A tych przybywa [...]nie...

Roz[mawiał]
Józef SZOSTAK[...]
Fot. [...]

Czy będzie węgiel w Nowej Wilejce?

Pani Maria Dębowska z Kolonii (Pawilnysu) przyszła do redakcji, aby wyrazić swe zdziwienie: **„Kiedyś można było bardzo elegancko zaopatrzyć się w węgiel na zimę. Telefonowało się do magazynu w Nowej Wilejce, pytało, czy jest węgiel. Jeżeli był — kupowało się natychmiast. Jeżeli nie było — zapisywano ciebie na kolejkę i gdy przywożono węgiel i była twoja kolej — otrzymywałeś opał. Teraz trudno jest w ogóle dojść do magazynu. Panuje taki ścisk, że mogą ci połamać kości. Żadne kolejki nie są respektowane. Niektórzy przychodzą o godz. 4—5 z rana i stoją przeważnie bez potrzeby, bo węgla w tym dniu nie przywieźli. Gdy się pojawia — otrzymuje się go na zasadzie „kto silniejszy". Czy nawet przy tych minimalnych dozach nie można by było zaprowadzić jakiegoś porządku?"**

A rzeczywiście — dlaczego nie działają zapisy na kolejkę? Zatelefonowaliśmy do zastępcy dyrektora Wileńskiej Bazy Zaopatrzenia w Opał pana **Wiktora BAZIUKA.**

— W tym roku otrzymaliśmy zaledwie 50 proc. uwzględnionego w umowach węgla. Jak pani wie, w ZSRR strajkowali górnicy, zmniejszyło się wydobycie węgla. Na wyniki nie trzeba było długo czekać. Zagłębie w Incie nie wykonuje warunków umowy. Otrzymujemy węgla bardzo mało. Nie należy zapominać, że mamy na głowie nie tylko indywidualnych mieszkańców, ale też żłobki, przedszkola, szkoły. Gdyby nie osobiste kontakty — nie wiem, jak byśmy dawali sobie radę. Rozprzężenie gospodarki daje się we znaki. Poza tym ludzie rzucili się na węgiel w związku z przewidywanym jego zdrożeniem. Jeżeli dziś tona kosztuje 120 rb., to w połowie grudnia wyniesie 350.

— Więc, co mają robić mieszkańcy Nowej Wilejki, Kolonii, zresztą innych dziel[nic] również?

— Jedyna nadzieja [...] akcyjnej, która zobo[wiązała się] nam dostarczyć jeszcze 4,5 tys. ton węgla, a [...] i więcej. Ale węgiel [...] nie skierowany na [...] potrzeb mieszkańców [...]cia, czyli do magazyn[u] Nowogródzkiej i Ka[...] Wilejka otrzyma węgiel [...]rę dostarczania go na [...] umów państwowych.

— Wobec takiej sy[tuacji] winny być jakieś norm[y] [...]czenia?

— Owszem — trzy [...] osobę. Gdy składnica [...] 60 ton, to może zaop[atrzyć] ledwie 20 osób. Stąd [...]ta panika.

— Gdzie pan widzi [wyjście z] powstałej sytuacji? Prz[...] że się stać tak, że jak[aś] [samo]tna staruszka, miesz[kająca na] odludziu, nie potrafi się [...] stawić prawu pięści i [...] nie węgla na zimę.

— Najlepiej by było [...] starostwa miasta sp[...] sy osób najbardziej p[...] cych, samotnych. W[ówczas mo]glibyśmy zaopatrywać [...] w pierwszej kolejności [...]

— Dziękuję za inf[ormację] [...] swoją drogą dotąd nie [...] dlaczego były zlikwid[owane dzia]łające zapisy na węg[iel] [...] [ko]niecznie trzeba łowić [ryby w] mętnej wodzie!

Roz[mawiała]
Barbara ZNAJDZIŁO[WSKA]

Wspólne przedsiębiorstwo

Wspólne przedsiębiorstwo założyły ekologiczna naukowo - produkcyjna firma „Nowatorius" Iwana Szechowcowa z Kłajpedy oraz białoruski zarząd gospodarki komunalnej w obwodzie witebskim. Kłajpedzkie przedsiębiorstwo dostarczy swym partnerom sprzętu do czyszczenia systemów kanalizacji, przeprowadzi szkolenie miejscowych specjalistów i robotników. Koszta pokryje białoruskie Ministerstwo Gospodarki Komunalnej — inicjator tej transakcji.

Unikalne urządzenia i narzędzia szefa tej firmy Iwana Szechowcowa, uznane za wynalazki, pomagają szybko i skutecznie oczyścić zabagnione stawy, jeziora, podziemne rzeki, kanały, przygotować do niezawodnego użytku różne systemy komunikacyjne.

ZATWIERDZONE UCHWAŁĄ Nr 331 RZĄDU REPUBLIKI LITEWSKIEJ Z 15 SIERPNIA 1991 R.

Tryb składania podań obywateli w sprawie przywrócenia prawa własności na zachowanie nieruchomości

1. Obywatele, uprawnieni do przywrócenia prawa własności podania w sprawie zwrotu zachowanego nieruchomego mienia lub wypłaty (wykupu) kompensaty za nie, składają w zarządach miejskich i rejonowych zgodnie z miejscem lokalizacji nieruchomości (według formy podanej w załączniku 1 tego trybu). Razem z podaniem przedstawia się dokumenty potwierdzające obywatelstwo i prawo własności.

2. Dokumentami potwierdzającymi prawo własności mogą być wyciągi z ksiąg hipotecznych, umowy o przekazaniu mienia, orzeczenia sądowe, akty nacjonalizacji majątku, a także zaświadczenia wydane przez archiwa państwowe.

3. Obywatel, nie posiadający wskazanych w pkt. 2 dokumentów potwierdzających prawo własności, może złożyć podanie pisemne rządowi miejskiemu lub rejonowemu według miejsca lokalizacji nieruchomości (zgodnie z formą podaną w załączniku 2 tego trybu).

4. Zarząd miejski, rejonowy w ciągu trzech dni wysyła podanie obywatela do odpowiedniego archiwum państwowego.

5. Achiwum państwowe nie później niż w ciągu półtora miesiąca od dnia otrzymania podania przedstawia zarządowi miejskiemu lub rejonowemu dokumenty potwierdzające prawo własności zainteresowanego obywatela.

6. Zarząd miejski, rejonowy po otrzymaniu dokumentów potwierdzających prawo własności obywatela dołącza je do podania w sprawie zwrotu zachowanego nieruchomego mienia lub wypłaty (wykupu) kompensaty za nie oraz informuje o tym samego obywatela.

7. O ile w archiwach państwowych nie znaleziono dokumentów potwierdzających prawa własności, archiwum informuje o tym odpowiednio zarząd miejski, rejonowy, a ten swoją drogą — zainteresowanego obywatela. W tym przypadku zainteresowany obywatel prawo własności może dochodzić na sądzie zgodnie z ustawodawstwem Republiki Litewskiej.

8. Zainteresowany obywatel, który złożył podanie w sprawie wydania dokumentów potwierdzających prawo własności, za usługi archiwum państwowego oraz inne w trybie ustalonym przez zarząd miejski bądź rejonowy płaci 100 rubli oraz kwit wpłaty przedstawia zarządowi miejskiemu lub rejonowemu.

Uzyskane środki dzieli się następująco: 25 proc. przelewa się do budżetu samorządu i 75 proc. — dla odpowiedniego archiwum państwowego.

9. Dyrekcja generalna archiwów Litwy podaje zarządom miejskim i rejonowym rekwizyty banku archiwów państwowych oraz wskazuje archiwa państwowe, przechowujące dokumenty potwierdzające prawo własności w odpowiednim okresie.

10. Obywatele, którzy podania w sprawie przywrócenia praw własności na zachowane nieruchome mienie złożyli wcześniej, przepisują je według formy podanej w załączniku 1 tego trybu.

ZAŁĄCZNIK 1

do trybu składania padań obywateli w sprawie przywrócenia praw własności na zachowane nieruchome mienie

Do zarządu ....

(miejskiego, rejonowego)

Ob. ....

(imię i nazwisko)

....

(miejsce zamieszkania)

P O D A N I E

Proszę przywrócić prawo własności na zachowane nieruchome mienie ....

(wskazać rodzaj i wielkość nieruchomości)

które się znajduje ....

(miejsce lokalizacji mienia)

zwracając je (niepotrzebne — skreślić):

w naturze;

w równoważnej naturze;

wykupem (przekazaniem mienia takiego samego rodzaju lub wartości na własność nieodpłatną (w równoważnej naturze); udzielając jednorazowych wypłat państwowych lub wypłacając akcje, poprzez zaliczenie anulując zobowiązania pieniężne obywatelom wobec państwa, powstałe po odebraniu nieruchomości).

Podstawa prawa własności na to mienie ....

(wskazać dokumenty potwierdzające prawo własności)

Obecny właściciel tego mienia ....

(wskazać nazwę oraz miejsce lokalizacji instytucji lub organizacji)

Prawo własności na powyższe mienie straciłem ....

(wskazać czas i sposób utraty praw własnościowych)

Znani są mi inni obywatele, mający prawo do odzyskania tego mienia zgodnie z ustawą Republiki Litewskiej „O trybie i warunkach przywrócenia praw obywateli na zachowane nieruchome mienie" ....

(wskazać ich imiona, nazwiska i miejsce zamieszkania)

Dokument potwierdzający obywatelstwo ....

(dowód osobisty lub zaświadczenie obywatela, data wydania i numer).

Załącznik. Dokumenty potwierdzające prawo własności (wskazać konkretnie).

(data) ....

(podpis obywatela)

Dodatkowe funkcje organów reformy rolnej

CZĘŚĆ OGÓLNA

Organy prywatyzacji tworzą gminne służby reformy rolnej, rejonowe komisje prywatyzacji, zarządy rejonowe, Ministerstwo Rolnictwa, Komisja Reformy Rolnej przy rządzie Republiki Litewskiej oraz Centralna Komisja Prywatyzacji.

Organy prywatyzacji w swej działalności kierują się ustawami Republiki Litewskiej o wstępnej prywatyzacji mienia państwowego, o reformie rolnej, o prywatyzacji mienia przedsiębiorstw rolnych oraz innymi, jak też uchwałami i rozporządzeniami rządu Republiki Litewskiej.

ZARZĄDY REJONOWE

Zarządy rejonowe pełnią następujące dodatkowe funkcje, związane z reformą rolną:

Kierują gminnymi służbami reformy rolnej, zatwierdzają ich skład (na wniosek rady gminnej), kontrolują, jak wykorzystywane są środki przeznaczone na działalność tych służb, sporządzają wykazy tych wydatków, dokonują operacji finansowania służb, rozstrzygają inne kwestie związane z prywatyzacją mienia przedsiębiorstw rolnych;

Zgłaszają Ministerstwu Rolnictwa postulaty co do podlegających i nie podlegających prywatyzacji przedsiębiorstw, sporządzania wykazów obiektów;

Podejmują decyzje w sprawie prywatyzacji stworzonych na koszt państwa obiektów struktury socjalnej i produkcyjnej, melioracyjnych oraz innych obiektów o specyficznym przeznaczeniu;

Organizują inwentaryzację i przecenę mienia znajdującego się w przedsiębiorstwach rolnych;

Zgłaszają rejonowej komisji prywatyzacji propozycje co do włączenia gospodarstw do harmonogramów tworzenia projektów urządzeń rolnych reformy rolnej;

Zatwierdzają uzgodnione z zainteresowanymi instytucjami państwowymi kompleksowe projekty urządzeń rolnych reformy rolnej;

Oceniają projekt reformowania przedsiębiorstw rolnych i wyrażają zgodę na wcielenie go w życie;

Mianują tymczasową administrację prywatyzowanych przedsiębiorstw rolnych;

Na wniosek gminnej służby reformy rolnej podejmują decyzje w sprawie reorganizacji lub przerwania działalności przedsiębiorstw należących do kompetencji samorządu rejonowego;

Analizują i podsumowują przebieg reformy rolnej w rejonie;

Zgłaszają rządowi Republiki Litewskiej postulaty w sprawie uchwalenia aktów normatywnych i ich uzupełnienia;

Konsultują pracowników przedsiębiorstw rolnych w kwestiach reformy rolnej;

Służą pomocą specjalistom służb reformy rolnej oraz Państwowego Instytutu Urządzeń Rolnych pracującym nad projektami urządzeń rolnych reformy rolnej — zaopatrują ich w niezbędne do pracy pomieszczenia, stwarzają możliwość zakwaterowania, służą transportem służbowym;

Wykonują inne prace związane z reformą rolną, zlecone przez rząd Republiki Litewskiej i Centralną Komisję Prywatyzacji, Komisję Reformy Rolnej przy rządzie Republiki Litewskiej oraz Ministerstwo Rolnictwa.

Pracownicy zarządów rejonowych na wniosek Ministerstwa Rolnictwa mogą być premiowani ze środków funduszu reformy rolnej. Wysokość premii oraz tryb ich przyznawania ustala Ministerstwo Rolnictwa.

REJONOWE KOMISJE PRYWATYZACJI

Rejonowe komisje prywatyzacji pracują według założeń Komisji Prywatyzacji, zatwierdzonych uchwałą nr 130 rządu Republiki Litewskiej z 12 kwietnia 1991 r., działalność swą koordynują z Komisją Reformy Rolnej przy rządzie Republiki Litewskiej, Ministerstwem Rolnictwa oraz pełnią następujące, związane z reformą rolną dodatkowe funkcje:

Podejmują decyzje w sprawie zwiększenia do 10 procent działek ziemi dla obywateli zakładających prywatne gospodarstwa, co jest przewidziane w pkt. 1 art. 9 ustawy Republiki Litewskiej o reformie rolnej;

Przedstawiają Ministerstwu Rolnictwa harmonogramy opracowywania projektów urządzeń rolnych reformy rolnej;

Omawiają wykazy przedsiębiorstw rolnych, prywatyzowanych w naturze i zgłaszają je do zatwierdzenia zarządom rejonowym;

Na wniosek gminnych służb reformy rolnej zatwierdzają sposoby szacowania prywatyzowanych przedsiębiorstw rolnych;

Rozpatrują skargi osób fizycznych i prawnych, nie zgadzających się z decyzjami gminnych służb reformy rolnej w sprawie nabycia ziemi oraz prywatyzowanego mienia przedsiębiorstw rolnych.

Założenia służb gminnych reformy rolnej

1. Gminne służby reformy rolnej zakładane są w celu wcielenia w życie reformy rolnej, posiadają uprawnienia osoby prawnej i podlegają zarządom rejonowym.

2. Przewodniczących gminnych służb reformy rolnej zatwierdza zarząd rejonowy na wniosek Rady gminnej.

W skład tej służby wchodzi starosta gminy. Zaleca się też włączyć 3—5 pracowników najważniejszych specjalności rolniczych: specjalistów urządzeń rolnych, ekonomistów, księgowych.

3. Na okres działalności gminnych służb reformy rolnej ich członkowie, z wyjątkiem starostów gmin, zwalniani są od podstawowej pracy.

4. Przewodniczących gminnych służb reformy rolnej spośród członków reformy rolnej mianuje i zawiera z nimi umowę o najmie zarząd rejonowy. Z innymi pracownikami służby umowę o najmie zawiera przewodniczący gminnej służby reformy rolnej, który też ustala ich wynagrodzenia służbowe ze środków przeznaczonych na opłatę za pracę. Przewodniczącemu gminnej służby reformy rolnej ustalane służbowe wynagrodzenie miesięcznie nie powinno być większe od ustalonego przez rząd Republiki Litewskiej podstawowego służbowego wynagrodzenia miesięcznego kierownika działu zarządu rejonowego. Przewodniczącym gminnej służby reformy rolnej nie może być starostwa gminy. Za pracę w gminnej służbie reformy rolnej na decyzję zarządu rejonowego wypłaca się dodatek — do 50 proc. wynagrodzenia służbowego, otrzymywanego w podstawowym miejscu pracy.

Członkowie gminnej służby reformy rolnej mogą być premiowani ze środków funduszu reformy rolnej. Warunki premiowania i wysokość premii na wniosek przewodniczącego Rady zatwierdza zarząd rejonowy.

Decyzje gminnej służby reformy rolnej podejmowane są na posiedzeniu członków tej służby zwyczajną większością głosów. Dokumenty gminnej służby reformy rolnej podpisują przewodniczący tej służby i sekretarz posiedzenia.

5. Po wcieleniu w życie reformy rolnej oraz przerwaniu działalności gminnych służb reformy rolnej, ich pracowników zatrudnia się w poprzednim miejscu ich pracy lub w instytucjach, przedsiębiorstwach i organizacjach państwowych.

6. Dla pracowników, którzy przeszli do pracy z przedsiębiorstw rolniczych do gminnych służb reformy rolnej, zachowuje się prawo nabycia mienia prywatyzowanych przedsiębiorstw rolnych, jak przewidziane jest w punktach 1—4 art. 3 ustawy Republiki Litewskiej o prywatyzacji mienia przedsiębiorstw rolnych.

7. Gminne służby reformy rolnej finansowane są ze środków funduszu reformy rolnej.

8. Gminne służby reformy rolnej pełnią następujące funkcje:

8.1. W trybie ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej organizują zbieranie i rejestrowanie podań osób, mających prawo do nabycia mienia prywatyzowanych przedsiębiorstw rolnych i chętnych nabycia ziemi, rozpatrują ich podania, prowadzą ewidencję środków inwestycyjnych, służą radą zainteresowanym osobom w kwestiach prywatyzacji mienia i reformy rolnej, prowadzą inne prace zlecone przez inne wyższe organy prywatyzacji w zakresie przygotowań do reformy rolnej;

8.2. Przedstawiają zarządowi rejonowemu postulaty co do przekazania samorządom obiektów infrastruktury socjalnej i produkcyjnej nieprywatyzowanych przedsiębiorstw rolnych, stworzonych na koszt państwa;

8.3. Ustalają możliwości zwrotu właścicielom byłych posiadłości ziemskich oraz sporządzają i wydają zaświadczenie, na którego mocy zostanie przywrócone prawo własności ziemi;

8.4. Obliczają docelowe kompensaty rolne oraz wypłaty przedsiębiorstw rolnych i wydają odpowiednie zaświadczenia;

8.5. Rejestrują i analizują życzenia osób, pragnących nabyć mienie prywatyzowanego przedsiębiorstwa rolnego oraz wybrane przez nich formy gospodarowania; zwołują zebrania osób, mających prawo nabycia prywatyzowanego mienia przedsiębiorstw rolnych, zalecają sposoby prywatyzacji przedsiębiorstw rolnych, opracowują programy reformowania tych przedsiębiorstw oraz przedstawiają je do zatwierdzenia zarządom rejonowym;

8.6. Rozpatrują możliwości przydziału państwowej ziemi użytkownikom;

8.7. Organizują i przeprowadzają aukcje prywatyzowanego mienia przedsiębiorstw rolnych, podpisywania akcji, nabycia udziału, przeceniają niesprzedane na aukcji obiekty;

8.8. Służą informacją wydawcom biuletynu informacyjnego prywatyzacji samorządu rejonowego o prywatyzowanych obiektach, nie odbytych aukcjach, podpisywaniu aukcji;

8.9. Zarządowi rejonowemu zgłaszają postulaty w związku z opracowaniem projektów urządzeń rolnych reformy rolnej, zagospodarowaniem terenów ziemi państwowej oraz ich racjonalnym wykorzystaniem;

8.10. Służą niezbędną informacją i propozycjami pracownikom Państwowego Instytutu Urządzeń Rolnych, pracującym nad projektami urządzeń rolnych reformy rolnej, organizują ich omawianie z użytkownikami ziemi.

9. Działalność gminnych służb reformy rolnej zostaje przerwana na decyzję zarządu rolnego

Uchwała rządu Republiki Litewskiej

nr. 439 z 23 października 1991 r.

O cenach skupu świń i mleka, umownych cenach drobiu i jaj

W celu ochrony rynku Republiki Litewskiej i zwiększania zainteresowania materialnego rolników sprzedażą państwu większych ilości produkcji zwierzęcej oraz poprawy stanu finansowego rolnictwa, rząd Republiki Litewskiej **postanawia:**

1. Ustalić od 25 października 1991 r. ceny skupu świń i mleka sprzedawanych państwu przez organizacje, gospodarstwa chłopskie i mieszkańców zgodnie z załącznikami 1 i 2.

2. Ustalić, że przedsiębiorstwa, organizacje rolne i przemysłowe, gospodarstwa chłopskie i mieszkańcy od 18 października 1991 r. jaja, a drób i mięso drobiu oraz przetwory z nich od 1 listopada 1991 roku sprzedają wszystkim odbiorcom po cenach umownych.

Organizacje handlowe zakupione po cenach umownych jaja i drób oraz jego przetwory do 31 grudnia 1991 r. sprzedają po cenie kupna z 10-procentową marżą handlową.

3. Ustalić, że do 31 grudnia 1991 r. do cen umownych zalicza się rentowność: drobiu i jaj spożywczych — do 20 proc., kosztów własnych ich produkcji, mięsa drobiu i przetworów — do 5 proc. kosztów własnych ich produkcji.

4. Polecić Ministerstwu Gospodarki, aby wspólnie z Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Rolnictwa oraz Ministerstwem Handlu i Zasobów Żywnościowych w ciągu 10 dni udokładnić w związku z podniesieniem cen skupu świń i mleka ceny hurtowe mięsa i mleka, jak też ich przetworów i przedstawić rządowi Republiki Litewskiej propozycje co do nowych cen detalicznych mięsa, mleka i przetworów z nich oraz poziomu dotacji i trybu rozliczeń na rynku byłego Związku SRR za sprzedawaną produkcję mięsną i mleczną.

5. Ustalić, że:

5.1. Subiektom gospodarczym eksportującym do 31 grudnia 1991 r. mleko i produkty mleczne, a także jaja, licencje wydaje Ministerstwo Rolnictwa po otrzymaniu zezwolenia rządu Republiki Litewskiej;

5.2. Od 1 listopada 1991 r. do 1 stycznia 1992 r. osobom prawnym i fizycznym Łotwy i Estonii zabrania się przewozić tranzytem przez Litwę mięso, mleko i ich przetworów, a także jaja bez zezwolenia rządów tych państw oraz upełnomocnionych przez nie ministerstw.

6. Częściowo zmieniając uchwałę nr 96 rządu Republiki Litewskiej z 21 marca 1991 r. „O cenach detalicznych produkcji spożywczej" (Dziennik Ustaw, 1991, nr 11—294), skreślić w załączniku 1 słowa „patroszony drób" oraz w załączniku 2 — słowo „jaja".

7. Uznać za nieważne:

Punkt 1 rozporządzenia nr 49p rządu Republiki Litewskiej z 12 lutego 1991 r.;

uchwałę nr 186 rządu Republiki Litewskiej z 10 maja 1991 r. „O cenach skupu bydła, świń i drobiu" (Dziennik Ustaw, 1991, nr 16—436), z wyjątkiem ustalonych w załączniku cen bydła.

Premier Republiki Litewskiej G. WAGNORIUS

Załącznik 1

Ceny skupu świń sprzedawanych państwu przez przedsiębiorstwa i organizacje rolnicze, gospodarstwa chłopskie i ludność

Nazwa kategorii	Rubli za tonę żywca
pierwsza (bekonowa)	9800
druga (mięsne warchlaki)	8810
trzecia (tłuste)	7760
czwarta (tuczniki i maciory)	6150
piąta (oseski)	13770
chude (niestandardowe)	5190

Uwaga: 1. Za prosięta wagi żywej od 8 do 20 kg płaci się według cen świń chudych (niestandardowych).

2. Za sprzedaną państwu wieprzowinę płaci się według cen detalicznych z potrąceniem handlowej zniżki.

3. Za wieprzowinę chudą (niestandardową) płaci się o 15 procent mniej w porównaniu z ceną detaliczną tuszy ustalonej dla wieprzowiny trzeciej kategorii (tłustej) po potrąceniu zniżki handlowej.

4. Za świnie chore, których mięso bez ograniczeń lub po obróbce termicznej może się nadawać do spożycia, płaci się o 30 procent mniej w porównaniu z ceną skupu odpowiedniej kategorii.

Załącznik 2

Ceny skupu mleka, sprzedawanego państwu przez przedsiębiorstwa i organizacje rolnicze, gospodarstwa chłopskie i ludność

Nazwa gatunków	W rublach za tonę mleka o bazowej zawartości tłuszczu
Najwyższy gatunek	1000
Gatunek I	840
Gatunek II	770
Niegatunkowe	290

Uwagi: 1. Za mleko odpowiadające wymaganiom gatunku najwyższego, I i II, którego temperatura jest powyżej 8°C w chwili przyjęcia przez dostawcę i wyższa niż 10°C w chwili przyjęcia w przedsiębiorstwie, płaci się według cen skupu odpowiedniego gatunku mleka z 15-rublową zniżką za tonę.

2. Za mleko, przyjmowane od ludności bez ustalenia gatunku, płaci się według cen skupu mleka II gatunku.

3. Przedsiębiorstwa przetwórstwa mleka sprzedają chude mleko producentom produkcji rolnej po 63 ruble za tonę.

Innym konsumentom chude mleko sprzedaje się po 253 ruble za tonę.

K. CZILINSKAS,
sekretarz rządu
Republiki Litewskiej

Tryb stosowania tymczasowych przepisów celnych w Republice Litewskiej i ZSRR na okres przejściowy

Zgodnie z punktem 2 protokołu komisji uzgadniających Rządu Republiki Litewskiej i Komitetu Ceł ZSRR z 30 sierpnia 1991 r. strony porozumiały się w następujących kwestiach:

1. Towary, przedmioty, walutę i walory przewozi się przez granicę państwową wyłącznie przez komory i posterunki celne.

W tych przepisach używane są pojęcia:

towary — przewożony przez granicę celną majątek podmiotu gospodarczego;

przedmioty — przewożone przez granicę celną rzeczy osobistego użytku, w tym środki transportu indywidualnego;

waluta i walory — przewożona przez granicę celną waluta radziecka i zagraniczna, dokumenty płatne w walucie (czeki, weksle, akredytywy), waluta zagraniczna wartości funduszowej (akcji, obligacji i in.), dokumenty bankowe opłacane w rublach (czeki i in.), nabyte za walutę zagraniczną z prawem wymiany na tę walutę, drogocenne metale — złoto, srebro, platyna i metale z grupy platyny (pallad, iryd, rod, ruten i osm) w każdej postaci i w każdym stanie, nie obrobione i obrobione naturalne drogie kamienie (diamenty, brylanty, rubin, szafir, jak też perły), jubilerskie i inne bytowe wyroby z drogich metali i drogich kamieni oraz złom takich wyrobów, dokumenty, wśród nich upoważnienia w sprawie dysponowania środkami w walucie radzieckiej i zagranicznej, innymi walorami walutowymi i innym majątkiem, jak też akcje przedsiębiorstwa i obligacje pożyczki państwowej.

2. Tymczasowe przepisy celne w sprawie przewożonych towarów:

2.1. Towary, przewożone przez terytorium Republiki Litewskiej do ZSRR z krajów trzecich, jak też z ZSRR do krajów trzecich pod względem celnym, powinny być udokumentowane w ZSRR — odpowiednio w punktach odbioru lub wysłania tych towarów;

2.2. Towary, przewożone przez terytorium Republiki Litewskiej do ZSRR z krajów trzecich, przesyłane są przez komory celne najbliższe ich miejsca przeznaczenia. Urząd celny Republiki Litewskiej swobodnie przepuszcza przewożone do ZSRR towary jako ładunki tranzytowe, kierując się ustawami Republiki Litewskiej o cłach;

2.3. Towary, przewożone przez terytorium Republiki Litewskiej z ZSRR do krajów trzecich, przepuszczane są po przedstawieniu władzom celnym Republiki Litewskiej dokumentu przewozowego z pieczęcią wypuszczającej komory celnej i po ustaleniu, że nie zostały naruszone plomby założone przez organy celne ZSRR, pieczęcie i inne znaki. Władze celne Republiki Litewskiej uznają plomby, pieczęcie, inne znaki i stemple organów celnych ZSRR;

Nie zezwala się przewozić do krajów trzecich towarów, nie udokumentowanych pod względem celnym w wypuszczających komorach celnych, zwraca się je nadawcy na terytorium ZSRR, aby zostały udokumentowane pod względem celnym, albo zatrzymuje się, powiadamiając o tym Komitet Ceł ZSRR;

2.4. Towary, wwożone do Republiki Litewskiej z krajów trzecich przez terytorium ZSRR, jak też wywożone z Republiki Litewskiej do krajów trzecich przez terytorium ZSRR, powinny być udokumentowane pod względem celnym w Republice Litewskiej odpowiednio w punktach odbioru lub nadania tych towarów. Przewożone do Republiki Litewskiej towary przepuszczane są swobodnie jako ładunki tranzytowe, kierując się ustawami ZSRR o cłach. Władze celne ZSRR uznają plomby, pieczęcie, inne znaki i stemple władz celnych Republiki Litewskiej;

2.5. Umawiające się strony przedstawiają sobie listy towarów, które zabrania się przewozić tranzytem przez terytoria ZSRR i Republiki Litewskiej, jak też, które zgodnie z ustawami umawiających się stron zezwala się przewozić tranzytem wyłącznie po przedstawieniu specjalnego zezwolenia upoważnionych organów kraju tranzytowego;

2.6. Samochody osobiste i inne środki transportowe obywateli ZSRR i Republiki Litewskiej, jak też osobno przewożony bagaż odpowiednio dokumentuje się w trybie ustalonym w punktach 2.1. — 2.4. niniejszych przepisów.

3. Tymczasowe przepisy celne dotyczące przewożonych przedmiotów, waluty i walorów, należących do obywateli:

3.1. Przedmioty, walutę i walory wwożone przez obywateli poprzez terytorium Republiki Litewskiej do ZSRR z krajów trzecich władze celne Republiki Litewskiej pozwalają przewozić w następującym trybie:

obywatelom, stale zamieszkałym w krajach trzecich lub ZSRR, zezwala się przewozić bez ograniczeń rzeczy osobistego użytku, walutę zagraniczną i walory z wpisaniem ich do deklaracji celnej Republiki Litewskiej;

nie zezwala się wieźć waluty radzieckiej (obywatelom stale mieszkającym w ZSRR zezwala się wieźć do 50 rubli);

3.2. Przedmioty, walutę i walory wywożone przez obywateli poprzez terytorium Republiki Litewskiej z ZSRR do krajów trzecich władze celne Republiki Litewskiej zezwalają przewozić w następującym trybie:

obywatelom zamieszkałym stale w krajach trzecich i obywatelom, stale zamieszkałym w ZSRR zezwala się przewozić przedmioty osobistego użytku. Walutę zagraniczną i walory zezwala się wieźć, jeżeli przedtem zostały wwiezione do ZSRR i odnotowano to w deklaracji celnej albo po przedstawieniu zezwolenia upoważnionego banku ZSRR;

nie zezwala się wieźć waluty radzieckiej (stale zamieszkałym w ZSRR obywatelom zezwala się wieźć do 50 rubli bez prawa wymiany ich w krajach trzecich);

wartości kultury zezwala się przewozić tylko po okazaniu zezwolenia Ministerstwa Kultury ZSRR.

Nie zezwala się przewozić rzeczy nieosobistego użytku jak też waluty i walorów, jeżeli nie przestrzega się ustalonego trybu.

3.3. Przedmioty, walu[illegible] lory wwożone do Repu[illegible] tewskiej przez obywate[illegible] jów trzecich poprzez ter[illegible] ZSRR władze celne ZS[illegible] walają przewozić w nast[illegible] cym trybie:

obywatelom stale zamie[illegible] zarówno w krajach trzec[illegible] też w Republice Litewsk[illegible] wala się przewozić bez [illegible] czeń przedmioty, walut[illegible] ry zapisane w deklaracji [illegible] ZSRR;

3.4. Przedmioty, walu[illegible] lory, wywożone przez obyw[illegible] z Republiki Litewskiej do [illegible] jów trzecich poprzez ter[illegible] ZSRR władze celne ZSRR [illegible] lają przewozić w następ[illegible] trybie:

Obywatelom, stale zam[illegible] łym w krajach trzecich i [illegible] telom, stale zamieszkałym [illegible] publice Litewskiej zezwal[illegible] przewozić przedmioty, wa[illegible] walory zgodnie z deklara[illegible] wypełnionymi w Republi[illegible] tewskiej;

walory kultury zezwala [illegible] przewozić tylko po okazaniu [illegible] zwolenia Inspekcji Dziedzi[illegible] Kultury Republiki Litewsk[illegible]

Nie zezwala się wy[illegible] przedmiotów, waluty i wa[illegible] nie udokumentowanych [illegible] względem celnym albo bez [illegible] sownego zezwolenia;

3.5. Umawiające się strony [illegible] formują siebie o zatrzymani[illegible] lorów kultury dla podjęci[illegible] cyzji w myśl obowiązujących [illegible] taw stron.

4. Tryb dysponowania [illegible] rami, przedmiotami, walu[illegible] walorami, których nie pr[illegible] no przewieźć przez granic[illegible] ną, ustala się w oparciu o [illegible] powiednie ustawy strony.

5. Tymczasowe przepisy [illegible] dotyczące międzynarodow[illegible] przesyłek pocztowych:

5.1. Międzynarodowe przesy[illegible] pocztowe przewożone prz[illegible] rytorium Republiki Litewsk[illegible] ZSRR z krajów trzecich, [illegible] ny być przesyłane do tych [illegible] dów celnych ZSRR, które [illegible] dzają te przesyłki;

5.2. Międzynarodowe p[illegible] ki pocztowe, przewożone [illegible] Republiki Litewskiej z kr[illegible] trzecich przez terytorium [illegible] powinny być przesłane do [illegible] placówek celnych Republi[illegible] tewskiej, które sprawdzą [illegible] przesyłki.

6. Towary, przewożone [illegible] terytoria ZSRR lub Republi[illegible] tewskiej, mogą być sprzed[illegible] przez władze celne ZSRR [illegible] Republiki Litewskiej w [illegible] o ustawy umawiających [illegible] stron.

7. Strony porozumiały się [illegible] by w przyszłości podpisywa[illegible] rozumienia (protokoły) dot[illegible] reżimu celnego, tranzytu, [illegible] nia dokumentów, plomb, [illegible] ci, innych znaków i stemp[illegible] nych obu stron, jak też [illegible] pracy w zwalczaniu przemy[illegible] in.

8. Strony porozumiały się [illegible] w trakcie realizacji postan[illegible] w ramach tego trybu, będą [illegible] le współpracowały Komitet [illegible] ZSRR i Departament Ceł [illegible] liki Litewskiej.

9. Ten tryb wchodzi w [illegible] od 1 października 1991 r.

W imieniu komisji rządowej Republiki Litewskiej
W. WALICKAS

Moskwa, 24 września 1991 r.

W imieniu Komitetu Ceł ZSRR
W. DRAGANOW

Poszukiwania i znaleziska

Losy artysty-rekruta

Tak los zrządził, że ani rok urodzenia, ani data śmierci wielkiego ubiegłowiecznego malarza dotychczas nie były znane. Mało informacji zachowało się też na temat życia i twórczości polskiego artysty-miniaturzysty i akwarelisty Romana Wilczyńskiego. A i część jego prac, jak na razie pozostaje poza zbiorami muzealnymi. Tym bardziej interesujące są i cenne poczynione niedawno przez pracownika naukowego Państwowego Muzeum Historycznego w Moskwie T. Selinowej poszukiwania dzieł R. Wilczyńskiego w archiwach ZSRR i jego materiałów biograficznych w archiwalnych zbiorach.

Z katalogu Muzeum Narodowego w Warszawie 1978 r. dowiadujemy się, że R. Wilczyński, „prawdopodobnie za udział w powstaniu 1831 r., a być może za działalność polityczną, został zesłany na Sybir, do Wiatki". Lecz oto nieoczekiwanie historykowi sztuki T. Selinowej udało się znaleźć w zbiorach Centralnego Państwowego Archiwum Wojskowo-Historycznego dokumenty, ujawniające drogę życiową i twórczą Romana Wilczyńskiego od roku 1834 do 1846. Był to najjaskrawszy, a zarazem najbardziej tragiczny okres w jego życiu.

Z dokumentów tajnych aktów Ministerstwa Spraw Wojskowych (CBAWH, zbiór 365) — opowiada historyk — obecnie wiadomo nam, że Wilczyński rzeczywiście służył na Kaukazie jako szeregowy Batalionu Gruzińskiego nr 16. Nieoczekiwanie zawiódł dla zwierzchnika — dowódcy Korpusu Kaukaskiego generała adiutanta G. Rozenia 12 lipca 1837 r. „z wyższego rozkazu kazano szeregowego Wilczyńskiego przenieść do batalionu garnizonowego w Wiatce, gdzie niebawem miał być wysłany na służbę ze specjalnym feldjegierem...". Za dwa tygodnie Wilczyński w towarzystwie feldjegiera Judina (który miał go śledzić) opuszcza Kaukaz. „Ze łzami w oczach — czytamy w liście Wilczyńskiego do przyjaciela — pożegnałem się z Tyflisem 26-ego o godz. 2 po południu". A oto znaleziony w tychże aktach archiwalnych bardziej szczegółowy dokument o zesłanym artyście: „Szeregowy liniowego Batalionu Gruzińskiego nr 16 Roman Wilczyński jest pochodzenia polskiego z województwa sandomierskiego. Wzięty do rekrutów w 1834 roku wstąpił do liniowego Batalionu Kaukaskiego nr 1. W 1837 r. został przeniesiony do Gruzińskiego Batalionu Liniowego nr 16, znajdującego się w Tyflisie. Liczy lat 30. W formularzu wskazano, że zna języki: rosyjski, polski, łacinę, francuski, grekę, matematykę i malarstwo". Skoro w 1837 r. Wilczyński miał 30 lat, z tego wynika, że urodził się w 1807 r. — te dane potwierdzają też inne dokumenty. Jeśli chodzi o wzmianki w katalogu warszawskim o Wiatce i o udziale malarza w powstaniu 1831 roku, to i te okoliczności wyjaśniają i udokładniają znalezione w archiwum dokumenty. Rzeczywiście, z Tyflisu Wilczyńskiego odesłano do Wiatki. Ale jak w ogóle młody wykształcony artysta trafił do rekrutów? Na ten temat prowadzona była nawet tajna korespondencja na najwyższym szczeblu. Te same pytania, które interesują dziś nas, zadawał też minister spraw wojskowych hrabia A. Czernyszow w swej interpelacji na imię namiestnika Królestwa Polskiego J. Paskiewicza-Erywańskiego (dla sprawozdania Mikołajowi I): „Z jakiego powodu Roman Wilczyński, doskonale wykształcony i uzdolniony oddany został w rekruty w 1834 roku?".

— Na co — kontynuuje swe opowiadanie badaczka — 28 września 1837 roku (czyli już po wysłaniu artysty z Tyflisu do Wiatki) nadeszła odpowiedź z Warszawy: W 1834 roku były gubernator wojskowy Warszawy generał-adiutant Pankratiew zameldował mi, że niejaki Roman Wilczyński — malarz portretowy — wykonuje i sprzedaje portrety osób, które się wyróżniły podczas buntu polskiego. Następnie w liście donoszono, że namalował on trzy portrety zabitego pułkownika Sowińskiego (uczestnika powstania polskiego), dwa podarował, a jeden pozostawił u siebie, że ma pierścień z portretem tegoż Sowińskiego jego własnej roboty, że namalował portret wielkiego księcia Konstantina Pawłowicza w karykaturalnej postaci, i z obelżywym napisem, że podczas rewizji znaleziono u niego kompromitujące listy i dokumenty. „Z tych wszystkich przyczyn — pisał następnie Paskiewicz — i dlatego, że Wilczyński służył w szeregach rebeliantów, miał więc być zwrócony do wojsk rosyjskich, kazałem wówczas skierować go na służbę do specjalnego Korpusu Kaukaskiego".

Co zaś było przyczyną zesłania „buntowniczego" malarza do dalekiej śnieżnej Wiatki? I na to pytanie pomogły odpowiedzieć dokumenty z wojskowego archiwum historycznego.

Zoja AFANASJEWA,
historyk sztuki
Petersburg

Olimpiada fizyczna „Satelita"

(TURA WSTĘPNA, ETAP 2)

W „Kurierze Wileńskim" z dn. 26 października 1991 roku (nr 210) ukazała się pierwsza notatka o starcie olimpiady będącej „Satelitą" XII Olimpiady Fizycznej (Polska). Dopóki są rozwiązywane zadania podane w owym numerze, czas jest podać następne zadania. Proszę nie zważać na niezgodność podawanych numerów zadań z kolejnością ukazywania się ich w gazecie. Numeracja zadań pochodzi z oryginalnego zbioru zadań XII Olimpiady, natomiast kolejność publikacji w „K. W." odpowiada, moim zdaniem, stopniowaniu od łatwiejszego do trudniejszego.

Rozwiązania należy nadsyłać na kartkach białego papieru (podaniowego), wskazując nazwisko, imię, adres, nazwę szkoły oraz nazwisko i imię nauczyciela fizyki. Nauczycieli proszę o zachętę zawodników, zaś zawodników proszę o przestrzeganie zasady „lepiej mniej, ale samodzielnie!"

Rozwiązania matematyczne powinny być poprzedzone rozważaniem, a koniec rozwiązania powinien zawierać wnioski. Tekst powinien być zwięzły, logiczny. Ocena będzie jedenastopunktowa: od 0 do 10.

Odpowiedzi proszę kierować do 12 listopada pod adresem: Republika Litewska, 2055 Wilno, skrytka pocztowa 823, Olimpiada „Satelita". Włożyć kopertę zaadresowaną do siebie ze znaczkiem. W tej kopercie podamy wyniki.

Uczestników czekają upominki, 3 zwycięzców uda się na zawody do Polski. Olimpiada jest drogą do przyszłych studiów na różnych kierunkach: technicznym, medycznym, przyrodniczym i innych.

Prof. dr hab. **Romuald BRAZIS**

Zadanie 3

A. Wiązkę światła nazywamy homocentryczną, gdy wszystkie promienie (lub ich przedłużenia), które ją tworzą, przecinają się w jednym punkcie. Załóżmy, że na płaską powierzchnię rozgraniczającą dwa ośrodki o współczynnikach załamania n_1 n_2 pada światło wysyłane ze źródła punktowego S (rys. 7). Czy po załamaniu promienie biegnące w ośrodku 2 tworzą wiązkę homocentryczną? Uzasadnij odpowiedź.

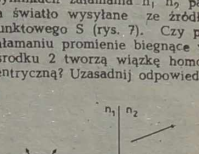

B. Pewien człowiek, pływając w jeziorze o kształcie koła, spostrzegł niedźwiedzia stojącego przy brzegu. Zakładając, że człowiek biega szybciej od niedźwiedzia, który może biec z prędkością co najwyżej V=4 m/s i że niedźwiedź pływa wolniej od człowieka, który może płynąć z prędkością co najwyżej v=1 m/s, odpowiedz (i uzasadnij swoją odpowiedź), czy człowiek z dowolnego miejsca jeziora ma możliwość ucieczki przed sprytnym niedźwiedziem.

C. Na długą, prostą tekturową rurkę o promieniu r nawinięto gęsto, jeden obok drugiego n cienkich przewodów pod kątem alfa do osi rurki (rys. 8). Jaki jest kierunek i wartość indukcji magnetycznej B wewnątrz rurki, a jaki na zewnątrz niej, jeżeli w każdym z przewodów płynie prąd o tym samym natężeniu I?

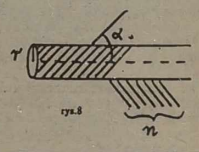

SPRZEDANO DRUKARNIĘ

Pięciu kupujących współzawodniczyło na aukcji chcąc nabyć oszacowaną na 130 tys. rubli telszziajską drukarnię „Zemaitis". Chcieli ją też kupić sami robotnicy przedsiębiorstwa, którzy przez wiele lat dbali o sprzęt, dostarczali druków o niezłej jakości. Jednak, jak poinformował korespondent ELTA Alfonsas Pipiras, na licytacji zwyciężyli o wiele bogatsi ludzie, płacąc za drukarnię 1 mln 304 tys. rubli — dziesięciokrotnie większą sumę.

Półtorakrotnie więcej w porównaniu z ceną wstępną kupujący zapłacili za sprywatyzowany pawilon usługowy w Ubiszke.

Litewski Instytut Informacji

planuje wydanie w prędkim czasie drugiej edycji informatora

„LITWA"

w języku angielskim i takiego samego informatora w języku polskim

Informatory zostaną wydane w wielkim nakładzie i będą kolportowane w wielu krajach, w tym również w Rzeczypospolitej Polskiej.

Zapraszamy do reklamowania się w tych informatorach przedsiębiorstwa, spółki akcyjne Litwy, pragnące informować biznesmenów zagranicznych o wytwarzanej produkcji i świadczonych usługach, zakładać wspólne przedsiębiorstwa, nawiązywać ściśle więzi.

Objętość reklamy — nie więcej niż strona maszynopisu. Cena jednej strony — 4000 rubli w informatorze w języku angielskim i 2000 rubli — w polskim.

Spieszcie ze składaniem zgłoszeń na reklamę.

Zgłoszenia przyjmowane są do 1 grudnia 1991 r. do informatora w języku angielskim i do 15 listopada 1991 r. — w polskim.

Reklamę należy zgłaszać w języku litewskim pod adresem: Litewski Instytut Informacji, Kalwaryjska 3, 2659 Wilno.

Informacja tel.: 75-21-53.

FRENO

L. t. d. Co

Handlowiec z Polski zaprasza do współpracy przedsiębiorstwa oraz firmy prywatne w zakresie wymiany handlowej.

Rozpatrzymy każdą propozycję, która będzie przedstawiona w formie oferty z ilością, kalkulacją cenową: FOB Kłajpeda, CIF Gdańsk lub Gdynia, DAF Granica Polski, CIP Warszawa. Ponadto do oferty należy dołączyć certyfikat, dane techniczne, licencje na wywóz, a w przypadku produktów żywnościowych pożądane badania radiologiczne.

Wilno,
Hotel „Lietuva"
tel. 356066
(od 10 do 17)

Poland
Człuchów 77-300
ul. Słowackiego 11 C
Tel./Fax 722
Telex 584434

Święto Sztuki Wileńszczyzny

Tak ma być nazwana impreza, która zgodnie z rozporządzeniem ministra kultury i oświaty Republiki Litewskiej odbędzie się w Wilnie 16—17 maja 1992 r. Będzie ona jednocześnie etapem przygotowawczym do Republikańskiego Święta Pieśni Młodzieży Szkolnej 1993 r. oraz Republikańskiego Święta Pieśni zaplanowanego na rok 1994.

Omawiane Święto Sztuki ma być wyłącznie imprezą szkolną. 17 maja w Parku Górnym odbędzie się uroczystość centralna — połączony występ chórów wszystkich rejonów strefy wileńskiej. Natomiast w sobotę, 16 maja w poszczególnych miejscach Wilna (placach, skwerach, zabytkowych podwórzach) odbędą się koncerty poszczególnych zespołów szkolnych. Do występów połączonych chóry mają przyszykować repertuar zarówno wspólny dla wszystkich, na który złożą się 3 pieśni litewskie z repertuaru Święta Pieśni 1993 r. oraz jedna rosyjska („U zori to u zoreńki") i jedna polska („Tramblanka"), jak też każda grupa językowa szykuje swój osobny repertuar. Połączone chóry polskie wykonają następujące pieśni: „Kukułeczka", „Po nocnej rosie" (te pieśni, jak i poprzednia są w „Śpiewniku dla klas IV—VIII" str. 30, 88, 157) oraz „Kwiaty Polskie" i „Jak długo w sercach naszych" (nuty tych pieśni w odpowiednim opracowaniu można otrzymać w wydziałach oświaty).

Po Nowym Roku w rejonach odbędzie się tradycyjny coroczny festiwal chórów szkolnych „Dainuok jaunoji Lietuva", który jednocześnie będzie eliminacją chórów na to święto. Każdy polski chór szykuje na te eliminacje 3 pieśni: „Po nocnej rosie", jedną wybraną dowolnie z repertuaru Święta oraz jedną dowolną z własnego repertuaru. Informacji w sprawach związanych z tymi imprezami udziela Centrum Kultury (tel. 61-09-96 oraz 61-25-30).

Jednocześnie przypominam, że tradycyjnie 9 maja odbędzie się IV Festyn Kultury Polskiej rejonu wileńskiego „Kwiaty Polskie". Jak zwykle zapraszamy do udziału zespoły polskie z innych rejonów Wileńszczyzny. **Seminarium w sprawie festynu odbędzie się 28 listopada o godz. 16 w siedzibie rejonowego oddziału ZPL (ul. Rinktines 50, pokój 515).** Zostanie ostatecznie omówiony repertuar i rozdane nuty utworów.

Jan MINCEWICZ

SPORT

JESIEŃ NAGLI PIŁKARZY

★ Dobiegły końca rozgrywki w II lidze mistrzostw republiki. Zwycięskim akordem zakończyła je wileńska „Polonia", pokonując w ostatniej kolejce na własnym boisku landwarowską „Kaitrę" — 2:1.

W ten sposób wilnianie z 22 możliwych do zdobycia punktów stracili tylko 3 (przegrana z paneweżyskim „Aidasem" — 1:3 i bezbramkowy remis z anykszciajską „Rasą", w obu wypadkach na boiskach rywali), a zgromadziwszy ich 19 na półmetku rozgrywek plasują się na wielce zaszczytnym drugim miejscu. Na prowadzeniu z kompletem punktów po 11 pojedynkach kroczy „Aidas".

Teraz wypada tylko życzyć, by w drugiej odsłonie, która ma być grana wiosną i latem przyszłego roku polonijni mistrzowie świata nie obniżyli lotów, a co za tym idzie — zdobyli upragniony awans do I ligi mistrzostw republiki.

Choć rozgrywki dobiegły końca, piłkarze „Polonii" nie zamierzają zawiesić butów na kołkach. W najbliższy piątek (8 listopada) o godz. 15 na wileńskim stadionie „Żalgiris" w towarzyskim spotkaniu podejmie ona goszczących w ramach Dni Łodzi piłkarzy tego grodu. Nadarza się więc kapitalna okazja, by pokibicować, a tym samym podziękować „Polonii" za tak udany występ w bieżącym sezonie. Wstęp na stadion jest wolny.

Jutro natomiast przeciwnikiem drużyny z Łodzi będą piłkarze wileńskiego „Żalgirisu". Mecz odbędzie się na stadionie „Żalgiris" również o godz. 14, a bilety nie obowiązują.

★ Rozdział zamknięty stanowią też 54 mistrzostwa Związku Radzieckiego w ekstraklasie. Jak wiadomo, losy „złota" i „srebra" rozstrzygnęły się już w przedostatniej kolejce. Na „tron" po 21 latach przerwy powrócili piłkarze moskiewskiego CSKA, a drugi schodek podium obsadzili piłkarze moskiewskiego „Spartaka".

„Gwoździem" ostatniej kolejki było bez wątpienia spotkanie moskiewskiego „Torpedo" i kijowskiego „Dynamo", mające zadecydować, która z jedenastek uplasuje się na trzeciej pozycji. Kijowian w tym pojedynku zadowalał nawet wynik remisowy. Niestety, tak się nie stało. „Torpedo" wygrało — 1:0 i sięgnęło tym samym po brązowe medale, a kijowian na finiszu wyprzedził jeszcze i odeski „Czernomorec".

Ekstraklasę opuszczają natomiast moskiewska „Lokomotywa" i „Metallist" z Charkowa. Ich miejsca zajmą wołgogradzki „Rotor" i jeszcze jedna z drużyn I ligi.

POLKI — GÓRĄ!

W doborowych nastrojach wracają z pewnością z mistrzostw świata w pięcioboju nowoczesnym kobiet, jakie rozegrano w Sydney, reprezentantki Polski. D. Idzi, I. Kowalewska i A. Sulima stanowiły drużynę, która dwukrotnie stanęła na najwyższym stopniu podium: w rywalizacji zespołowej i w sztafetach.

Indywidualnie po tytuł mistrzyni świata po raz drugi z rzędu sięgnęła Dunka E. Fjellerup.

„SBORNA" W FINALE

Piłkarska reprezentacja Związku Radzieckiego niezależnie od wyniku ostatecznego spotkania eliminacji mistrzostw Europy 13 listopada z Cyprem znalazła się w finałach przyszłorocznej imprezy w Szwecji. Nastąpiło to po tym, kiedy Węgrzy zremisowali z Norwegami — 0:0.

Na koncie drużyny radzieckiej — 11 pkt. Węgry i Norwegia mają w dorobku o 3 pkt mniej.

W innym środowym spotkaniu w grupie IV w Atenach Grecja zwyciężyła Finlandię — 2:0 i wcale nie straciła jeszcze szans, by awansować.

W tabeli prowadzi, co prawda, Holandia z dorobkiem 11 pkt po 7 meczach, ale Grekom do rozegrania pozostały jeszcze 3 pojedynki.

Ekrany

LIETUWA — **„Ucichłe morze"** (Australia) o 12, 14, 16, 18, 20.

HELIOS — I sala — **„Pragnienie śmierci 2"** (USA) o 10.40, 13, 15, 17, 19, 21. II sala — **„Nocny portier"** (Włochy) o 11.10, 13.30, 16, 18.20, 20.40.

PERGALE — **„Mój kierowca"** (USA) o 11, 13, 15, 17, 19, 21.

WILNIUS — **„Kronika zapowiedzianej śmierci"** (Włochy, Francja) o 11, 15.45, 20.30. **„Trzej bracia"** (Włochy) o 13.15, 18.

WINGIS — **„Koszmar w domu obłąkanych"** (ZSRR) o 10.30, 12.30, 16.40, 18.40. **„Niepoprawni krętacze"** (USA) o 14.30, 20.40.

TEWYNE — Videosala — **„Robot Robert Jocs"** o 12. **„Policjanci karatecy"** o 14. **„Cuda"** o 16. **„Góral-2"** o 18. **„Opowieść służącej"** (dla dorosłych) o 20.

LAZDYNAI — **„Pragnienie śmierci 2"** (USA) o 12, 20. **„Mój kierowca"** (USA) o 14, 16, 18.

TAIKA — **„Najsilniejszy"** o 13, 15, 17. **„Air America"** (USA) o 19, 21. 9, 10.XI — **„Tom i Jerry"** (anim. USA) o 11 (dla dzieci). Videosalon — **„Twarz z blizną"** (USA) o 12.30, 20.30. **„Urwisy"** (USA) o 16, 18.10.

PLANETA — I sala — **„Mściciel"** (USA, dla dorosłych) o 11.30, 15.40, 20. **„Noc św. Wawrzyńca"** (Włochy) o 13.30, 17.40. II sala — **„Księżyc-44"** (USA): 5, 7.XI o 11, 14.50. 6, 8, 9, 10.XI o 11, 14.50, 18.40. 5—10.XI — **„Nie odpowiadaj na dzwonek telefoniczny"** (USA, dla dorosłych) o 12.50, 16.40, 20.40. Premiery filmów węgierskich: 5.XI — **„Dyrektor stadniny"** o 18.40. 7.XI — **„Księżniczka"** o 18.40.

AIDAS — **„Ofiara miłości"** (2 serie, Indie) o 15, 17.40, 20.20.

DRAUGYSTE — **„Oktagon"** (USA) o 12.30, 16.30, 20.30. **„Iluzja śmierci"** (USA) o 14.30, 18.30.

AUSZRA — **„Kochaj i wierz"** (2 serie, Indie) o 10.30, 13.10, 16, 18.40, 21.10.

HOROSKOP

pod jaką gwiazdą urodził…

KTO URODZIŁ SIĘ 5 LISTOPADA

Czujnie stoi na straży … interesów. Niezależny, … cy całkowicie na sobie … i na swych zdolnościach … znosi wykrętów.

Do czego powinien dążyć … że osiągnąć zyski dzięki … nym spekulacjom. Poczuje … szczęśliwym, o ile przywią… do kogoś głęboko.

A jednak — chociaż przy… zany do żony (męża) — … jego nie obejdzie się bez … krości domowych. Wielce … ni, a w pracy zdolny jest … dużej wytrwałości.

Prędzej czy później … powodzenie.

Telewizja

WTOREK, 5 LISTOPADA

WILNO

7.30 — Lekcja ang. 7.45 — Na dzień dobry. 8.10 — Nasz elementarz. 8.15 — Uczymy się litewskiego. 8.30 — 01... 02.., 03. 9.00 — U Danute. 9.50 — Stop — AIDS. 10.05 — Okno: nowości ze świata. 10.30, 16.45 — Lekcje ang. 17.00 — Program CNN. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Przegląd krajowy. 18.50 — Wiadomości popołudniowe (ros.). 19.00 — Studio polskie. 19.10 — Okrągły stół. 19.50 — Słowo chrześcijanina. 20.00 — Dobranocka. 20.25 — Reklama. 20.30 — Panorama. 21.00 — Aleja Laiswes. 21.30 — Komentarz rządowy. 21.45 — Koncert. 22.00 — Program ekonomiczny. 23.15 — Wiadomości wieczorne. 23.30 — Postscriptum.

WARSZAWA

11.00 — „Wielka miłość Balzaka" (6) — serial TP. 12.50 — Wiadomości. 13.00 — 17.00 — Telewizja edukacyjna. 17.05 — Studio 7 proponuje. 17.15 — Dla dzieci: „Tik - Tak". 18.05 — Język angielski dla dzieci. 18.15 — Teleexpress. 18.30 — „W Patagonii i Ziemi Ognistej" — film dok. 19.00 — Język angielski dla średnio zaawansowanych. 19.20 — W Sejmie i Senacie. 19.40 — „Królik Bugs przedstawia" — serial prod. USA. 20.05 — Wywiad tygodnia. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.05 — „Największe wydarzenie XX wieku — Październik" — film dok. 21.55 — „ABC ekonomii". 22.05 — Listy o gospodarce. 22.35 — „Droga" — film dok. 23.30 — Wiadomości wieczorne. 23.50 — „Wódko, pozwól żyć..." 0.10 — Poezja na dobranoc. 0.15 — Serwis BBC.

MOSKWA I

6.30 — Poranek. 9.00 — Premiera TV serialu „Matka". Odc. 2. 11.15 — „Razem z mistrzami". 12.00 — TSN. 12.15 — Spektakl TV „Precz z królem ogórkowym". 13.40 — Wiadomości giełdowe. 13.55 — Dziecięcy klub muzyczny. 14.15 — Telemixt. 15.00 — TSN. 15.15 — Film dok.-publ. 16.15 — TV film fab. „Melodia na dwa głosy". Odc. 2. 17.30 — Do lat 16 i więcej. 18.15 — Promocja TV filmu fab. „Maszeńka". 18.25 — Notatnik. 18.30 — TSN. 18.45 — Premiera TV serialu „Matka". Odc. 2. 21.00 — Program inform. 21.40 — Gwiazdy światowej sceny operowej. 22.40 — Premiera TV filmu „Alosza". Odc. 1 i 2. Podczas przerwy o 22.35 — Wiadomości giełdowe i TSN. 0.55 — Rozmowy z biskupem W. Rodzianką. 1.25 — Premiera TV serialu „Matka". Odc. 2.

MOSKWA II

8.00 — Gimnastyka poranna. 8.20 — TV film dok. 8.40, 9.10 — Język francuski. 9.40 — „Obejrzyj się, Rosjo, krucha wieczność". 10.40 — TV film dok. 11.00 — Inna sztuka. 11.30 — Film fab. „Wilczę wśród ludzi". 13.00 — TV film fab. „Trawa zielona". Odc. 1. 14.05 — Gimnastyka rytmiczna. 14.35 — „Tajemnice praskiego archiwum". 17.00 — Programy autorskie T. Szach-Azizowej. 17.45 — Szkoła menagerów. 18.15 — Melodie ludowe. 18.30 — Kobieta interesu. 19.00 — Informator parlamentarny Rosji. 19.15 — Przegląd TV „Daleki Wschód". 19.55 — Reklama. 20.00 — Wieści. 20.20 — Dobranocka. 20.35 — Specjalny informator komercyjny. 20.45 — Wizytówka. 21.30 — Majątek republiki. 22.00 — Kolekcja muzyczna. 22.25 — Program W. Cwietowa. 22.55 — Reklama. 23.00 — Wieści. 23.20 — Tenis. „Puchar Kremla".

ŚRODA, 6 LISTOPADA

WILNO

7.30 — Lekcja ang. 7.45 — Dzień dobry. 8.10 — Ziemia rodzinna. 9.10 — Nasz język. 9.40 — Ekokurier. 9.55 — Okno: nowości ze świata. 10.30, 16.45 — Lekcja ang. 17.00 — Program CNN. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Przegląd krajowy. 18.50 — Wiadomości popołudniowe (ros.). 19.00 — Studio polskie. 19.10 — Jeszcze jedna historia kryminalna. 19.55 — Nasz elementarz. 20.00 — Dobranocka. 20.25 — Reklama. 20.30 — Panorama. 21.00 — Studio państwowe. 23.30 — Wiadomości wieczorne. 23.45 — Postscriptum. 23.55 — … ang.

WARSZAWA

11.00 — „Dynastia" — … prod. USA. 11.50 — Wiado… ci. 13.00—17.00 — Telewi… dukacyjna. 17.05 — Stu… proponuje. 17.15 — Kino … latków: „Wychowawca" — … rial prod. USA. 17.40 — Dla … dych widzów: „Latający … der". 18.15 — Teleexpress … — „Kinomania". 18.55 — … ka zdrowego człowieka. 19… „Świat w oczach Lema". 19… Encyklopedia II wojny … wej. 20.00 — „Zielona … program redakcji rolnej. 20… Dobranoc. 20.30 — Wiad… 21.05 — „Dynastia" — … prod. USA. 22.10 — „60… magazyn. 22.40 — Puchar … w piłce nożnej. W przerwie … rozmowa z rzecznikiem … bywatelskich prof. Ewą … ską. 0.25 — Wiadomości … czorne. 0.45 — Poezja na … noc. 0.50 — Serwis BBC.

MOSKWA I

6.30 — Poranek. 9.00 — … fab. „Wspólny pies". 9… Kreskówka. 10.15 — … TV filmu „Alosza". Odc. 1 … 12.00 — TSN. 12.15 — Do … i więcej. 14.15 — Tele… 15.00 — TSN. 15.15 — … wiek. 16.50 — Kreskówk… — Godzina dla dzieci (… ang.). 18.25 — Notatnik … — TSN. 18.45 — Świat … stów. 19.00 — 1/16 fina… charu UEFA. „Dynamo" … kwa) — „Cannes" (… 21.00 — Program inform… — Szerzej krąg. 23.40 — … 23.55 — 1/16 finału … UEFA. „AEK" (Grecja) — … tak" (Moskwa). II połowa … — TV film fab. „Psie … Odc. 1 i 2.

MOSKWA II

8.00 — Gimnastyka … 8.15 — TV film dok. … — Język niemiecki. … Szkoła menagerów. 10.05 — … zja M. Cwietajewej. 11… „Od — do". 11.30 — Inna … 12.00 — Spektakl … 13.00 — TV film fab. … zielona". Odc. 2. 14.05 — … dok. 15.00 — TV abonament … zyczny. 17.00 — Filmy … W. Gładyszewa. 17.40 — … cadło kariery. 18.40 — … mości kryminalne. 19.00 — … szę o głos. 19.10 — Koncert … śni autorskich. 19.55 — … ma. 20.00 — Wieści. 20… Dobranocka. 20.35 — Film … 21.05 — Program F. D… „Portret Silvestre Stallone" … — Film muz. „Orkiestra" … — Reklama. 23.00 — … 23.20 — Tenis. „Puchar K… 0.05 — Program estradowy…

Kalendarium

• Wtorek (5.XI) jest 309 dniem 1991 r. Do końca roku 56 dni.
• Znak Zodiaku — Skorpion.
• Imieniny: Elżbiety, Modesty, Floriana, Sławomira.
• Wschód Słońca — 7.29, zachód — 16.36. Długość dnia 9 godz. 07 min.

Pogoda

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 5 listopada zachmurzenie zmienne, lokalne opady deszczu. Wiatr południowo-wschodni, umiarkowany. Temperatura 5—7 stopni ciepła.

W ciągu następnych dwóch dni krótkotrwałe opady. Temperatura w nocy 0—5, w dzień 4—9 stopni ciepła.

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Rady Najwyższej i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres: 2024, Wilno, ul. Subocz 5.
Indeks 67218
Zam. 572.
Cena 30 kop.
Nr rejestracji — 322.
Drukarnia przedsiębiorstwa „Spauda"

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ

TELEFONY:
Redaktor — 22-42-46, zastępcy redaktora, sekretarz odpowiedzialny — 61-38-34.
Działy: państwa i samorządu terenowego; ekonomiczny — 62-97-19; etyki, rodziny i prawa; szkolnictwa i młodzieży; literatury i sztuki; felietonów i sportu — 61-71-25; życia politycznego; listów, życia wsi; korespondentów — 22-37-38; stołeczny oraz aktualności; handlu, usług i komunikacji — 61-15-16.
Fax — 22-42-46.

USŁUGI XERO!
Ul. Subocz 1 (od podwórk… czynne od 9.00 do 17.00 … dniach pracy. Tel.: 62-66-04.

Biuro ogłoszeń i reklamy (przy … Subocz 5) czynne jest codzien… godz. 9—17 w dniach pracy. … 61-68-81.